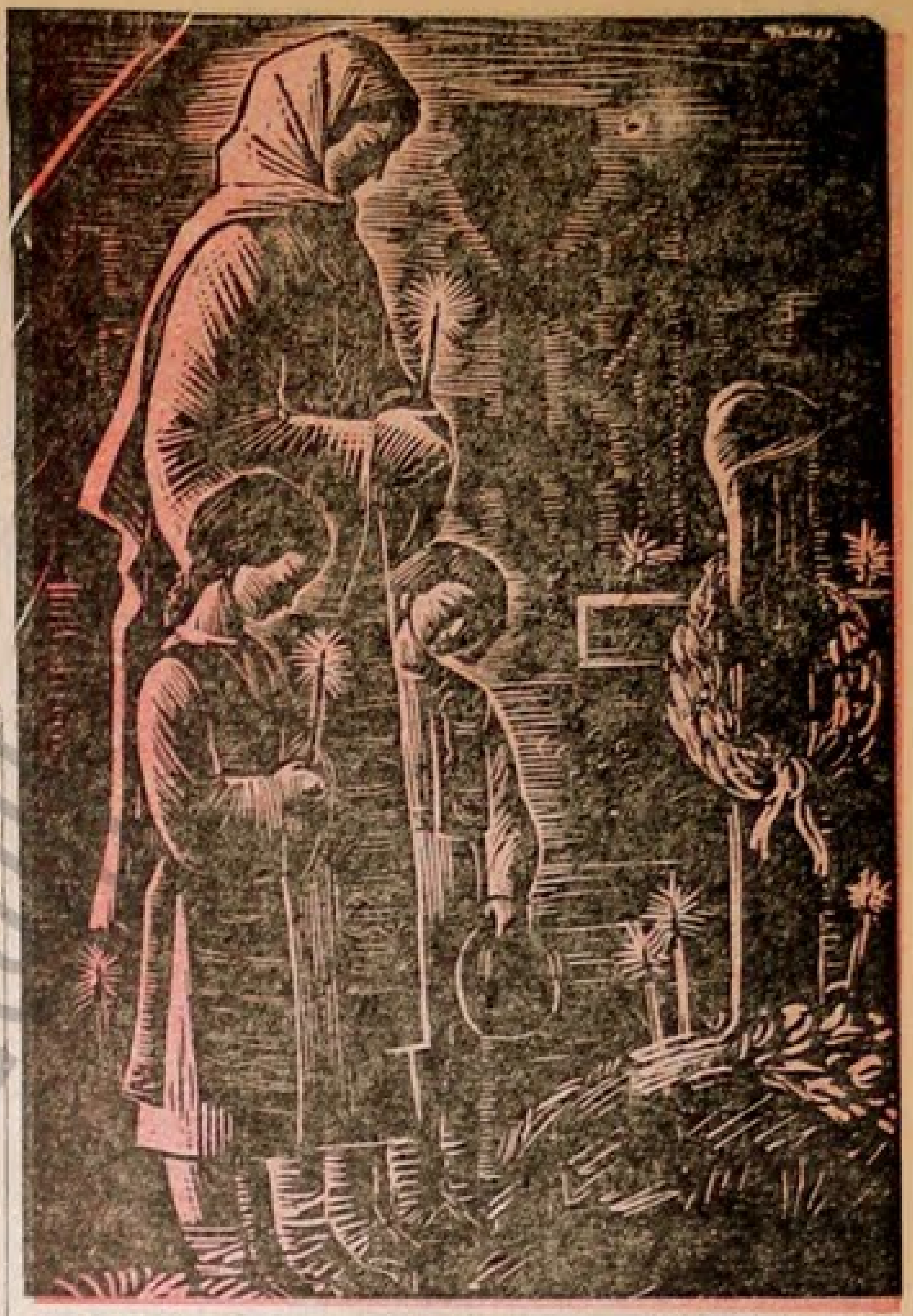
ANUL I No 79 6 PAGINI 2 LEI 11 Luni 20 Octombrie 1941

Basarabia

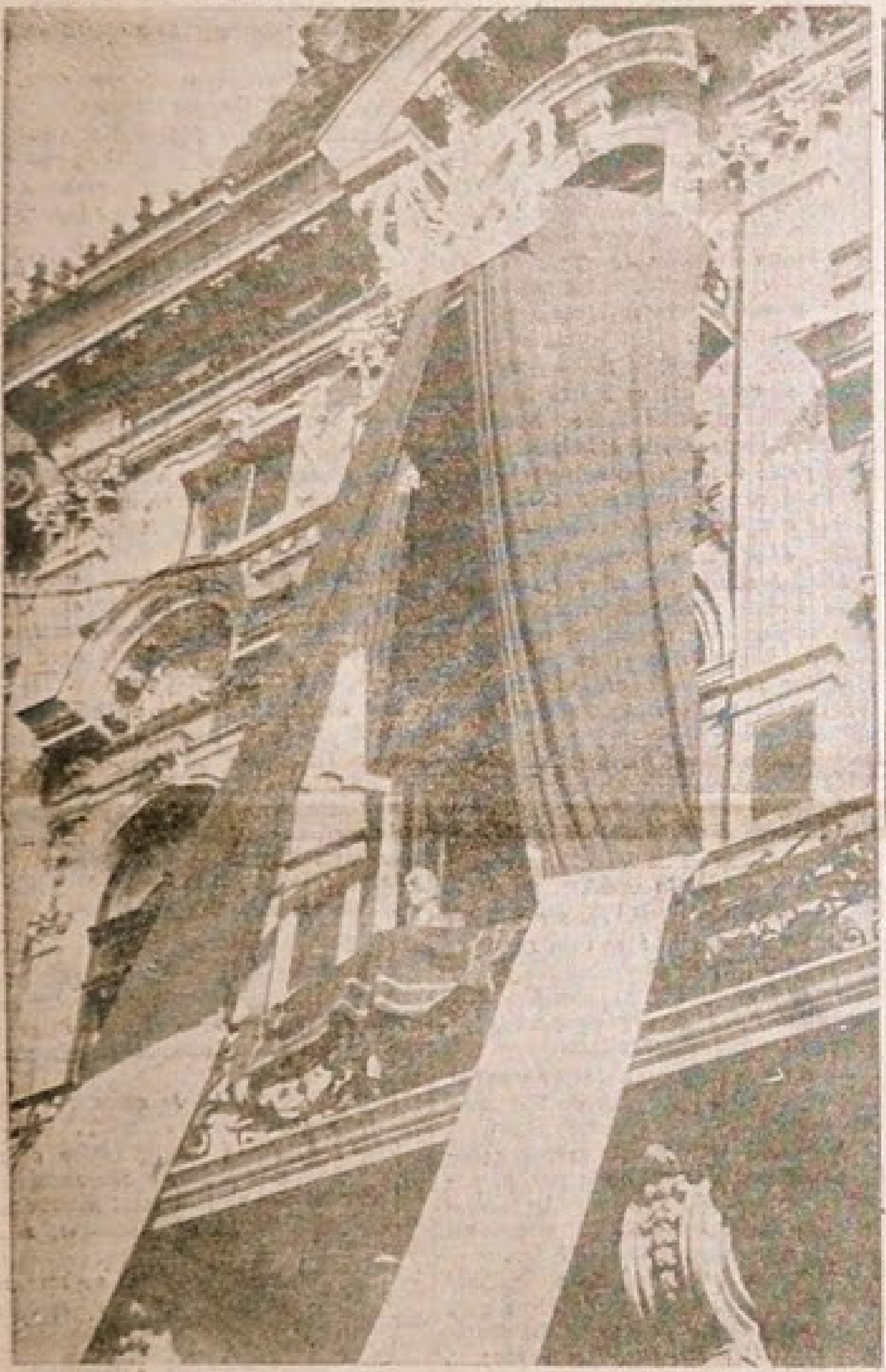
Ziarul nouei vieţi româneşti

Redacţia din Bucureşti Bulevardul Lascăr Catargiu, 31 Tel. 2.68.45 | Abonamente: Un an 500 lei, 6 luni 250 lei, P-tru instituţii 1000 lei | Redacţia din Chişinău: Strada Mihail Eminescu, 19 Telefon 302

ROMÂNIA A IMBRĂCAT ERI VESTMÂNT DE IMPĂRĂTEASCĂ SĂRBĂTOARE

Solemnităţile din Capitală: in Piaţa Palatului Regal, la Legaţia Germană şi la Preşedinţia Consiliului de Miniştri

D. Mareşal Antonescu răspunzând la aclamaţiile mulţimii

Inainte de marea manifestaţie populară, care a avut loc eri în Capitală, membrii guvernului s'au prezentat în corpore la Preşedinţia Consiliului, pentru a felicita pe d. Mareşal Antonescu. Cu această ocazie, d. prof. Mihai A. Antonescu, vice preşedintele Consiliului, a rostit următoarea cuvântare:

Cuvântarea d-lui prof. Mihai Antonescu

DOMNULE MAREŞAL,

Guvernul Dvs. a ţinut să vă exprime azi, in această zi sfântă de glorie, toată recunoştinţa pentru tot ceeace aţi făcut pentru Neamul Românesc.

Avem conştiinţa, Domnule Mareşal, că Neamul nostru se găsea, in ceasul când aţi luat răspunderea conducerii lui, in liman de prăbuşire.

Sufletul indoliat al Neamului Românesc era prăbuşit odată cu graniţele; credinţele lui erau ameninţate. Armata era umilită, Statul era desorganizat.

Intr'un an aţi izbutit, Domnule Mareşal, nu numai să indreptaţi temeliile morale ale Neamului;

Intr'un an aţi izbutit nu numai să infrângeţi toate grutăţile şi toate incercările;

Nu numai să ridicaţi Statul şi să restabiliţi ordinea intr'nsul;

Dar aţi izbutit, Domnule Mareşal, ca să inscriţi in paginile istoriei noastre fapte de glorie care ne deschid drumuri noui in viaţa internaţională.

De aceea, azi, când cucerirea Odesei aminteşte ceasurile de luptă ale Voevozilor de altă dată pentru Cruce şi drepturi veşnice pentru biruinţa dela Răsărit, Guvernul Dvs. vă exprimă recunoştinţa sinceră pentru Răsăritul pe care l-aţi deschis Neamului.

Răspunsul d-lui Mareşal Ion Antonescu

DOMNILOR,

Domnul Mihai Antonescu m'a surprins cu acţiunea Dvs. de astăzi şi cu cuvintele de imbărbătare pe cari le-a spus.

Ii mulţumesc.

Deasemenea vă mulţumesc Dvs. tuturor pentru concursul pe care mi l-aţi dat şi pentru sufletul pe care l-aţi pus, pentru ca impreună să putem duce la bun sfârşit o operă destul de grea şi de spinoasă.

DOMNILOR,

Nu am ajuns incă la sfârşitul eforturilor, pe cari trebue să le facem, pentru ca să reintregim opera aceasta, pe care am inceput-o anul trecut şi pe care am dus-o prin greutăţi pe cari istoria le va aprecia şi le va judeca, cum va găsi de cuviinţă.

Tot ceea ce pot să vă spun, este că eu pot să apar in faţa judecăţii supreme cu conştiinţa curată că am vrut să fac numai binele acestui Neam.

Desigur că tot ce am realizat până acum este departe de a ajunge culmile pe cari am vrut eu să le ajung, cu eforturile pe cari le-am făcut, in toate ramurile de activitate românească.

Organismul Statului este aşa de vast şi acest organism reclamă atâta pricepere, atâta muncă, atâta conştiinţă şi atâta energie, incât un singur om nu are azi putinţa ca să poată să răspundă in mod ideal la toate dorinţele, la toate ambiţiile, la toate nevoile şi la toate cerinţele pe cari le reclamă soluţionarea tuturor problemelor atât de grele şi de complicate cari vin zilnic in calea noastră.

Totuşi, nu dau inapoi. Merg inainte şi voiu merge in faţa istoriei cu conştiinţa omului care a făcut tot ce omeneşte putea face pentru a salva, pentru a indrepta şi, pentru a ridica, pe culmi inaripate, viaţa, drepturile şi onoarea unui Neam.

Bunele dvs. cuvinte şi sentimente, constituesc pentru mine o imbărbătare, pentru ca să merg mai departe pe drumul pe care ne-am angajat cu toţii şi pe care mă sbat să trag intregul Neam Românesc.

Nu voiu inceta de a acţiona oricari vor fi piedicele, oricât de mari greutăţile, furtunile şi decepţiile, decât numai atunci când voiu inchide ochii.

ŞI NU VOIU FI MULŢUMIT ŞI NU VOIU MERITA FELICITĂRILE ŞI RECUNOŞTINŢA DVS. ŞI A NAŢIUNII, DECAT IN ZIUA, CAND ŢARA ACEASTA VA FI REPUSĂ IN TOATE DREPTURILE PE CARI NU LE-AM UITAT, PE CARI NU LE POT UITA ŞI PE CARI NU LE POATE UITA NIMENI. DUPĂ CUM O CONSTATAŢI ZILNIC, PUN PENTRU RIDICAREA POPORULUI NOSTRU PE PLANUL NAŢIONAL, CULTURAL, ECONOMIC, MILITAR, SPIRITUAL, MORAL ŞI SOCIAL, TOATE EFORTURILE CA EL SĂ AJUNGĂ LA INALŢIMEA LA CARE AR FI PUTUT SĂ SE GĂSEASCĂ DE MULT, DACĂ IN ACEST STAT AR FI FOST OAMENI CARI SĂ PUNĂ ACELAŞ SUFLET, ACEEAŞ INŢELEGERE, ACEEAŞI CONŞTIINŢĂ ŞI ACEEAŞI CINSTE PE CARE DVS. ŞI CU MINE O PUNEM AZI PENTRU INDREPTAREA ŞI RIDICAREA LUI.

Acesta este domnilor, răspunsul pe care vi-l datorez la inflăcăratele sentimente exprimate de d. Mihai Antonescu, mie, in numele d-voastră.

Vă mulţumesc din tot sufletul şi inchei asigurându-vă că voiu continua pe calea pe care destinul m'a aşezat la 6 Septembrie 1940.

NICI O FURTUNĂ NU MĂ VA ABATE DE PE ACEASTĂ CALE. *(Aplauze).*

In piaţa Palatului Regal mulţimea mulţumeşte, in genunchi, lui Dumnezeu, pentru victoriile câştigate de armata română

TELEGRAMELE DE FELICITARE TRIMISE DE M. S. REGELE

Domnul Mareşal Ion Antonescu, Conducătorul Statului şi Comandantul de Căpetenie al Armatei, a primit, cu ocazia ocupării Odessei următoarea telegramă din partea Majestăţii Sale Regelui Mihai I:

Domnului MAREŞAL ANTONESCU,
Conducătorul Statului şi Comandantul de Căpetenie al Armatei

CASTELUL PELEŞ
17/10/1941, ora 9,30

In ziua când bravele noastre trupe străpungând apărarea Odessei au dărâmat ultimele rezistenţe bolşevice in acel ţinut, Gândul Meu plin de recunoştinţă se indreaptă către Domnia-Voastră Domnule Mareşal şi către toţi Comandanţii de Mari Unităţi, ofiţeri, subofiţeri şi trupă, care prin sângele şi străduinţele lor, au inscris in Cartea Neamului noui pagini de glorie nepieritoare.

Tuturor le trimet salutul Meu cald şi l-au parte cu tot sufletul la bucuria victoriei.

MIHAI R.

Domnul Mareşal Antonescu a răspuns Majestăţii Sale Regelui prin următoarea telegramă:

Vă mulţumesc Sire pentru gândul pe care Majestatea Voastră L-a inchinat Armatei cu prilejul biruinţii dela Odessa, Comandanţilor, ofiţerilor, subofiţerilor şi trupei care prin lupta şi jertfa lor au zidit cu sânge de onoare temelii noui Regatului, deschizându-i pagini de glorie şi dreptate implinitoare.

Să trăiţi Sire, Să trăiască Majestatea Sa Regina Mamă, trăiască România.

TELEGRAMA FUEHRERULUI

Adolf Hitler, Fuehrerul Marelui Reich German, a trimis Mareşalului Antonescu următoarea telegramă de felicitare pentru ocuparea Odessei:

CONDUCĂTORULUI STATULUI ROMAN
MAREŞAL ANTONESCU

BUCUREŞTI

Cucerirea Odessei incoronează ca o mândră faptă istorică lupta de eliberare a poporului românesc sub viteaza şi infăptuitoarea D-voastră conducere.

Primiţi pentru acest mare succes cordialele mele felicitări.

Această faptă de arme românească contribue in acelaş fel la victoria finală a armatelor noastre unite prin sânge şi fier.

ADOLF HITLER

Mareşalul Antonescu, Conducătorul Statului Român şi Comandantul de Căpetenie al Armatei, răspunde cu următoarea telegramă:

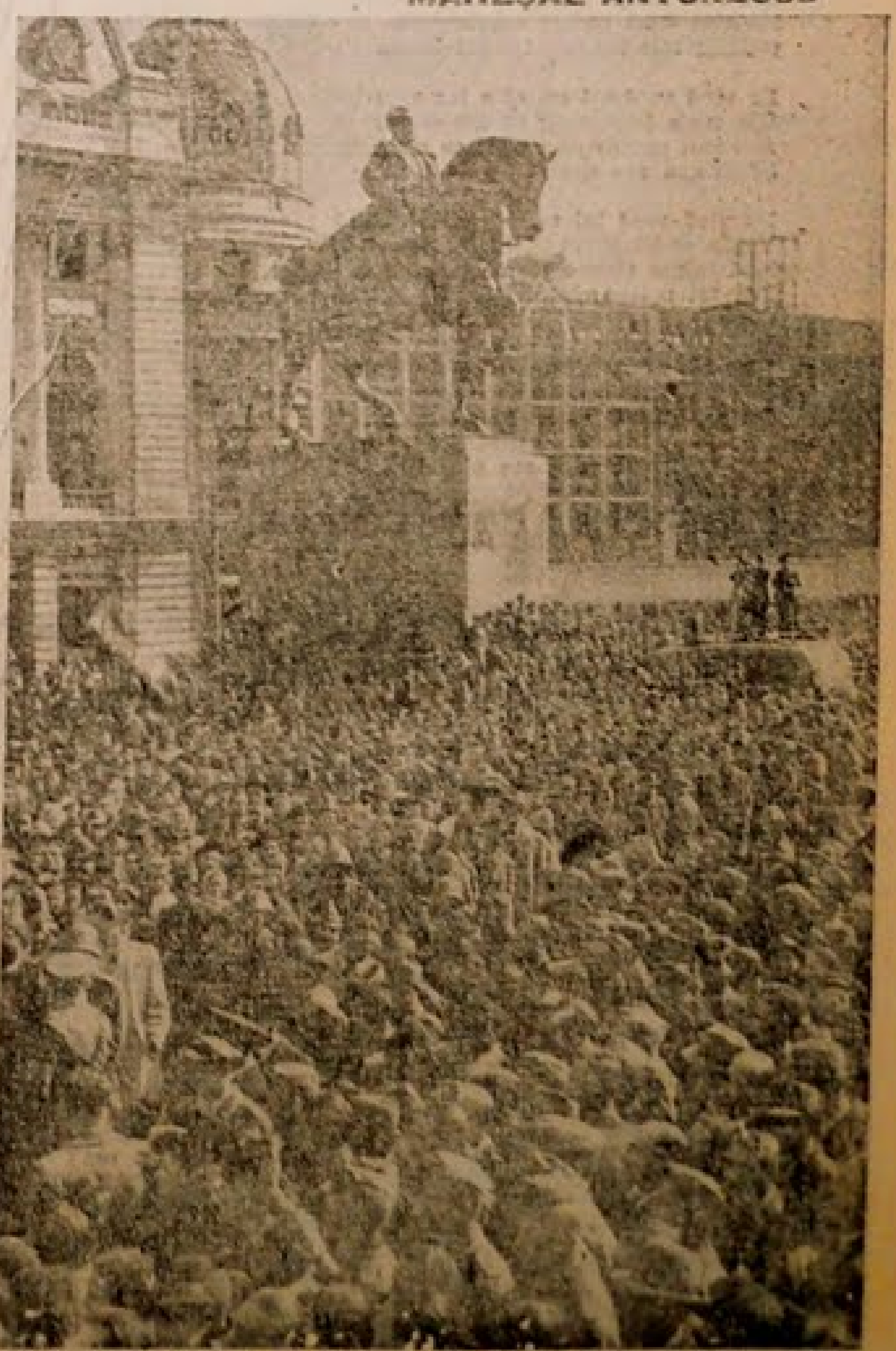
EXCELENŢEI SALE
FUEHRERULUI ADOLF HITLER

Pentru gândul cald cu care Excelenţa Voastră a salutat cucerirea Odessei şi faptele de arme româneşti şi pentru cuvintele măgulitoare cu care cinstiţi loiala contribuţie românească la victoria finală a Armatelor, vă rog să primiţi mărturisirea gratitudinei mele. Armata română este mândră că s'a unit prin sânge şi fier cu neintrecuta armată germană, iar neamul românesc priveşte cu incredere şi onoare victoria care prăbuşind comunismul va deschide Europei drumuri noui de dreptate şi unire, prin gloriosul vostru exemplu.

Iar salutului de unire camaraderească al Excelenţei Voastre ii răspund cu lealitatea mea de totdeauna.

Al D-voastră

MAREŞAL ANTONESCU

Mulţimea in piaţa Palatului Regal

PAGINA LITERARĂ

Problema traducerilor

In literatura noastră, asupra acestui subiect de vaste proporții, s'a scris îndeajuns, — poate prea mult, — fiecare desbătând, după propriile lui concepții și mânat de dorința unei îndrumări tămăduitoare, problema mereu actuală a traducerilor.

Roadele mult așteptate nu s'au ivit, însă atât din cauza ignoranței cititorilor, care nu prețuesc mulțumitor operele traduse, cât și din cauza traducătorilor, lipsiți de competența necesară oricăror temeinice pregătiri artistice.

„Se știe că orice traducător trebue să se piardă în spatele textului pe care l-a ales de tradus, — scria într'un număr de acum doi ani din Les Nouvelles Litteraires, cunoscutul scriitor francez Francis de Miomandre. Dar ne-am gândit vreodată câte strădanii și cât talent cere această ocupație? Ne-am gândit vreodată că fiecare frază pune o mică problemă, fiind vorba să resolvi nu numai greutățile de sens, dar mai ales și înainte de toate, cele de formă? Căci este mai puțin grav a te înșela asupra înțelesului cutărui sau cutărui cuvânt, decât să trădezi, printr'o interpretare sumară, mișcarea, ritmul stilului unui scriitor.

Felul acesta de muncă nu poate fi încredințat decât unor mâini pioase și dibace. E o muncă lungă și anevoioasă, ale cărei rezultate numai cititorii foarte atenți le pot observa".

Prin urmare traducerile, ca să fie la înălțimea chemării lor, trebuesc încredințate nu fieștecărui aventurier literar, ci unor valori recunoscute, unor autentice condeie, recrutate din elita scrisului românesc, care, prin perseverența și zelul lor, să creeze, adică să dea naștere la traduceri bune și conștiincioase, demne a sta alături de operele originale.

Fondarea unui institut profesional, în care o comisie să aleagă traducătorii în raport cu operele de tradus, ar fi, credem, binevenită, pentrucă astfel am putea ajunge la ceva destoinic și înălțător. Cărțile străine, cărțile de căpătâiu, precum și capodoperele scriitorilor universali, — cum spunea și Mircea Eliade, mai de mult, în câteva studii publicate la Universul literar, — n'ar mai fi schilodite din cauza incapacității traducătorilor. Publicul își va căpăta gustul cititului, își va îmbogăți cunoștințele, alte orizonturi i se vor deschide, iar literatura națională va face un pas înainte.

Traducerea trebue să fie, — dacă nu este, — o grea misiune, un cult și nu un hatâr. Fiindcă nu oricine poate traduce, după cum tot nu oricine poate scrie.

Ce s'a făcut la noi, în schimb, dela războiu încoace? Artă? Literatură? Nu! S'au făcut, pur și simplu, comerț. Aceasta e realitatea: nespus de dureroasă și cade în datoria noastră ca s'o demascăm. S'au tradus numai romane captivante, numai cărți obscene, de o pornografie revoltătoare, numai fleacuri, în care femeile nude și oamenii îndobitociți de băutură ocupau primul rang.

In loc să se ridice moralul tineretului, — nădejdea de mâine și de totdeauna a țării, — acești contaminatori ignobili l-au stricat mai mult. A cui este vina, o știm prea bine. Jidanii, împreună cu șleahta tuturor vânduților și înstrăinaților, cocoțați pe cele mai mari edituri, au căutat să-și bată joc de tot ce-i românesc, au căutat să deschidă o prăpastie în sufletul școlărimii și să împroaște cu noroiu peste conștiința ei nepătată.

Astăzi, când trăim vremuri de neasemuite prefaceri sociale, când nu ne mai înspăimântă flamura roșie a iudaismului agonic, când Basarabia și Transnistria sunt, din nou, ale noastre, când putem vorbi drept și răspicat tot ce ne doare, cerem să se termine odată cu aceste metode perverse. Iar literatura, regenerată, să-și urmeze mai departe vechea și strămoșeasca matcă...

Sergiu Grosu

Răsărit basarabean

Ceru-și deschide largă genune.
Ard lângă vrajă mit și minune.

Curge lumina ca dintr'o rană.
Sânge și rouă! Gâlgâie mamă.

Rupe-se'n haturi drumuri de mreană.
Doamne! Câmpie basarabeană!

Vântul își mână turmele sale
peste tărimuri voevodale.

Pasc miorițe îngândurate
iarba tăcerii — lacrimi uitate.

Păsări albastre smulg melodie.
Cad raiuri mute, culori, apă vie.

Aurul crește — laudă și dar.
Nu-i nici o mână să-i pună hotar.

Cerul, pământul, geamănă, salbă:
Doamne, aprinde candela albă!...

Dan Bălteanu

Intoarcere

In loc de crini, primește flori de lut,
Culese'n lungi peregrinări deșarte;
Păcatul dacă astăzi ne desparte,
Osândă mie însumi mi-am făcut.

De vină sunt tot eu, că'n loc spre stele
Din viața păcătoasă să mă smulg,
Am fost purtat pe valuri ca un fulg
Și'atr'una am sperat în toate cele;

De vină sunt tot eu, că astăzi, când
Vreau să-Ți sărut însângerata rană,
Mi-i inima eterna mea dușmană —
Dar tot aștept răspunsul Tău cel blând.

In loc de crini, primește flori de lut,
Culese'n lungi peregrinări deșarte;
Păcatul dacă astăzi ne desparte,
La ușa-Ți bat, ca fiul cel pierdut.

Imi iartă rătăcirea cea dintâi
Și cea din urmă rătăcire-mi iartă;
Din ceruri varsă-Ți mila ori mă ceartă,
Dar lângă Tine fă-mă să rămâi...

Anton Luțcan

SCRISOARE DELA D. UMBRĂ

— Nu 'nțeleg un lucru, — spuse Lupșa. — Domnu' Umbră a plecat de-atâtea zile și încă nu ne-a scris nici măcar o carte poștală. Straşnic ciudat! Tu ce crezi, măi frati-miu?

— Să nu i se fi întâmplat ceva, — răspunse îngrijorat Sil, închizând cartea.

— Ai dreptate. Bucureștii îs un oraș mare și multe i se pot întâmpla acolo omului.

— Am auzit că la București sunt vre-o treizeci de linii de tramvaiu și mii de-automobile. Cum domnu' Umbră e cam distrat...

— Doamne ferește! Pușchie pe limbă!

— De i-am ști adresa, i-am scrie noi.

Sil și Lupșa erau împărați în ziua aceea. Adică rămăseseră singuri acasă. Gherasim era la serviciu, iar Aglăița și Cocuța plecaseră la domnișoara Zenobia Magheru din comuna Ceahor — dela care voiau să cumpere niște mobilă de ocazie pentru trusoul fetei.

Boc-boc în ușă.

— Cine-o fi?

— Poate că e Bălașa, — și Sil se duse să deschidă ușa. — Bună-ziua, domnule factor. Lupșa, o scrisoare pentru noi, Lupșa — chiui băiatul. Mulțumesc, salut, domnule factor. O scrisoare dela domnu' Umbră. Lupșechei Slavă-Domnului! Nu ne-a uitat...

— Cum era să ne uite tocmai dumnealui?! S'o citim împreună. Hai, desfă mai repede plicul! Da. E chiar dela domnu' Umbră. Citește-o cu glas tare.

— „Dagii mei", — începu Sil. — „V'am trimis două scrisori până acuma, dar nu mi-ați răspuns la nici una..." Cum se poate? Că n'am primit nimic... Ce spui la asta, Lupșa?

— Știu eu?

— Să se fi pierdut?

— Imposibil! Înțeleg să se fi pierdut una, dar amândouă?!

— Lupșa! Să știi că aici e mâna Cocuței la mijloc!

— Crezi?

— Sigur! A luat dela factor scrisorile și nu ni le-a predat. Pun mâna'n foc că așa s'a întâmplat. Lasă, c'o să-i arătăm noi! Dar acum să vedem ce ne scrie domnu' Umbră... „Desigur că aveți mult de'nvățat, căci sunteți aproape de sfârșitul trimestrului. Aștept cu nerăbdare să-mi scrieți. Mi-e foarte dor de Cernăuți. Uneori îmi vine să las totul baltă și să mă re'ntorc..."

— Săracu' domnu' Umbră!

— „...mă gândesc, însă, că e rușinos să te lași înfrânt dela prima ciocnire mai serioasă cu viața, așa că, strângând pumnii, mă'ncăpățânez să rămân pe loc..." Bine face, nu, Lupșa?

— Sigur!

— „...Am început să lucrez în atelierul unui pictor mare: Theodorescu-Sion, despre care v'am vorbit când eram la Cernăuți. Totodată, lucrez desemne pentru diferite ziare și reviste. Am și reușit să pun ceva bani la-o-parte. Cred că am acum o ușă și-o fereastră pentru casa mea de sub pădure, la care visez mereu..." Bravo! Asta-i minunat!

— Să știi că, muncitor cum e, domnu' Umbră va avea într'un an de zile bani pentru casa'ntreagă!

— Să te-audă Dumnezeu! „...Desemnele din „Universul copiilor" sunt de mine..."

— Trebue să-i cumpărăm, ca să le vedem și noi.

— Sigur! După ce vom termina de citit scrisoarea, ne-om duce să-i luăm dela chioșcul gării. „...Am pictat câteva tablouri după niște schițe lucrate la Cernăuți. Intre altele: Weinbergul, Dominicul, cartierul gării, valea Prutului, un aspect al uliței evreești, — pânze mari, realizate în sensul în care vă vorbeam..."

— Cât de frumoase trebuie să fie!

— Domnu' Umbră are mână binecuvântată de Dumnezeu. „...Inchei scrisoarea dorindu-vă bucurie și fericire. Țineți-vă de învățătură! Nu cumva să-mi faceți rușine. Al Vostru, Adrian Umbră". Trebuie să-i răspundem numaidecât și-aruncăm la gară scrisoarea.

Băieții se puseră să scrie. Scrisoarea lui Sil ieși de cinci pagini, iar a lui Lupșa de șase. Turbinca lui Ivan, Cocuța, Bălașa Ion, Gherasim, Galcă Tucu — nimeni nu fu uitat. Băieții îi trimiteau lui Umbră întreg Cernăuțiul...

— E plăcut să primești scrisori lungi, — spuse Lupșa. — Domnu' Umbră o să le citească pe'ndelete pe-ale noastre. Par'că-l văd lungit în pat, seara, cu țigara aprinsă, deschizâd plicurile și'ncepând să citească.

— Adaugă în scrisoarea ta salutări dela mine, iar eu voiu adăuga în a mea salutări dela tine. Asta pentru cazul când s'ar pierde una din scrisori.

După ce terminară cu scrisul adresei pe plicuri, se'mbrăcară și se duseră la gară, să arunce în cutia poștală a acceleratului de după-amiază scrisorile și să cumpere ultimele numere din „Universul copiilor". Se'ntoarseră repede acasă, ca să le răsfoiască. Cerul se'ntunecase și'ncepu să ningă, așa că băieții făcură lumină în odaie. In sobă ardea un foc vesel și plăcut. Băieții se lungiră pe canapea, ca să răsfoiască în voie numerele de revistă.

— Na, măi Sil! — și-i întinse un cornet.

— Da' de unde ai bomboane?

— Le-am cumpărat dela bufetul gării, pe când aruncai la cutie scrisorile. Îs bune, nu? Ian uită-te la desemnul acesta, Sil! Naiba să mă 'a dacă piticul de lângă castel nu seamănă cu tine!

— Să văd... Ihi! Thi!... ui-te că și tu ești aici... piticul care se luptă cu balaurul...

— Intr'adevăr! Păcat că n'a făcut ca balaurul să samene cu Cocuța... Peisajul aduce cu Weinbergul.

Privind ilustrațiile și citind poveștile, petrecură până'n seară. Pentru a doua zi n'aveau ce să'nvețe, așa că Onufri nu veni să le țină lecție. Deși Gherasim le dăduse bani pentru cinematograf, rămaseră acasă, căci în odaie se simțeau foarte bine în tăcerea neturburată a serii. Ca să se răzbune pe Cocuța pentru dosirea scrisorilor, cotrobăiră prin lucrurile ei până găsiră câteva plicuri parfumate dela Ghiță Onufri. Dupăce rupseră în bucățele scrisorile, puseră înapoi în plicuri hârtiuțele și turnară amoniac peste casetă. Apoi, scriseră cu tuș deasupra: PEDEAPSĂ PENTRUCĂ NE-AI FURAT SCRISORILE DELA DOMNUL UMBRĂ.

— Așa! Cred c'o să se'nvețe minte! — spuse satisfăcut Lupșa.

— O hoață de scrisori nu merită alt tratament.

— Sigur! Acum ce facem?

— Hai să jucăm o partidă de șah.

— Dar să-mi dai turnul înainte. Turnul și un fugar sau turnul și-un cal.

— Bine, — spuse Sil, flatat că Lupșa îi recunoaște superioritatea la șah. — Știi c'am reușit să-i iau o partidă lui Iliescu și să fac remiză la alte două partide?

— Bravo, te pomenești c'ajungi campion! Iliescu joacă strașnic, deși e de numai treisprezece ani. Până și profesorul Zaharescu are de furcă până să-l bată.

— Cari le iei? Albele sau negrele?

— Albele! Eu îs iarna...

— Iar eu noaptea...

Când Aglăița se'ntoarse acasă cu Cocuța, îi întrebă pe băieți:

— Ați fost cuminți?

— Foarte cuminți, — răspunse Sil, apoi, îi șopti lui Lupșa: — Cred că pe Cocuța are s'o lovească dambla!

Mircea Streinul

O ȘEZĂTOARE LITERARĂ LA HOTIN

In programul de activitate al Societății Scriitorilor Bucovineni era și aranjarea mai multor șezători literare în diferite orașe din Bucovina și Basarabia. Astfel, în ziua de 23 Iunie 1940, ne hotărîrăm să facem un drum până la Hotin, unde poetul Teodor Plop Ulmeanu, de comun acord cu alți intelectuali ai orașului, ne învitase, ne aranjase primirea și programul vizitei noastre.

Câmpia basarabeană ne întâmpină cu aurul lanurilor de grâu și de floarea soarelui, cu sate mari ale căror livezi răspândeau mirosul de meri și frunze de nuc, cu brațele răstignite pe zare ale morilor de vânt și cu figuri de țărani frumoși, îmbrăcați curat ca pentru sărbătoare.

Din goana autobuzului, admiram zarea vastă și rar unduită de dealurile molcome ale ținutului și unde ne scăldam privirea în largi și bogate ogoare și-am fi dorit să rătăcim în lumea plantelor și să ne amestecăm viața cu seva tulpinelor de scară înaltă și subțire.

Hotinul, cu străzi largi și drepte, cu clădiri de cărămidă roșie acoperite cu tablă de aceiași culoare și cu figurile pistruiate ivite pe la ferestre, prin porți și pe străzi ale majorității populației sale, ne făcu o impresie neplăcută față de curățenia satelor pe unde trecurăm.

Primul nostru gând a fost să vizităm cetatea. Însoțiți de poetul Teodor Plop Ulmeanu și de compozitorul bucovinean Liviu Rusu care era concentrat la un batalion de vânători din localitate, ne îndreptarăm spre vechea și voievodala fortăreață de pe malul Nistrului.

Cetatea, cu ziduri întunecate de vreme și crenelate se ridica înaltă și amenințătoare peste apele hotarului sovietic, peste zarea stăpânirii păgâne și peste vremelnicia clipelor ascunse în necunoscutul celor fără timp, fără loc și în afară de omenire.

Ici, o boltă întunecoasă ne arată o fostă locuință sau un coridor, colo niște trepte roase de vreme urcau spre turnuri sau creneluri, ori coborau în pivnițe largi și în subterane fără loc și cu intrările zidite.

Intrarăm într'o încăpere mai mare pe lângă pereții căreia câteva jilțuri de piatră ne făcu să bănuim că-i o fostă cancelarie sau o cameră de întruniri.

Solemnitatea încăperii cu zidurile boltite ne făcu să ne întoarcem cu câteva sute de ani în urmă.

„Pârcălabul cetății, așezat în jilț de lemn sculptat în fața unei mese de piatră, bătu de două ori cu un ciocan de lemn într'un disc galben. Un străjer înalt intră în cameră și-și plecă sulița în semn de ascultare.

— Să vină căpeteniile oștenilor, vorbi pârcălabul cu glas de ape'nvolburate.

Se auziră sgomote de trepte coborîte, uși grele trântite de pereți, porunci scurte și'n camera căpitanului cetății intrară mai mulți moldoveni încinși cu paloșe grele și lungi.

Pârcălabul se ridică de pe scaunul înalt, se apropie de-o fereastră care dădea spre stepa căzăcească, își smunci câteva fire din barbă și vorbi:

— Chiar acum am primit strașnică poruncă de la Suceava. Iarăși năvălesc păgânii; leșii pe la noi și tătarii pe la Tighina. Domnul se îndreaptă spre Lipnic în capul unei oști mari. Noi să luăm toate măsurile de trebuință. Buciumașii să sune adunarea oștirii. Arcașii să se urce pe ziduri. Porțile cetății să se închidă de îndată.

— Îi vom sfărma și arunca în Nistru ca și altă dată, zise un căpitan de plăieși.

— Dumnezeu să ne ajute, se închinară ceilalți făcându-și cruce și pregătindu-se de plecare.

Porțile cetății se închiseră în fața podurilor ridicate și prin locuri anumite gurile de tun se iviră gata să se descarce în năvălitori.

— Pregătiți făclii pentru noapte! strigă un străjer de pe zidul din margine apoi.

Pe malul celălalt, în fața cetății, ne atrase atenția o casă pe ai cărei pereți era afișat un portret mare al măcelarului din Kremlin, iar pe acoperiș, un steag roșu flutura domol în adierea vântului de amiază.

Un grup de scriitori se uitau cu binoclul compozitorului Liviu Rusu să vadă ce se petrece în țara întunericului.

— Ia uitați-vă ce de camioane, anunță poetul George Drumar.

Luarăm pe rând binoclul și privirile ni se opriră asupra unor convoaie lungi de camioane care treceau pe o șosea din interior și se îndreptau spre frontiera polonă.

— Oare ce-o fi punând la cale bolșevicii? întrebă cineva.

— Dracul să-i ia și să-i înțeleagă, răspunse Liviu Rusu. De aproape o lună transportă, mai mult noaptea, diferite mașini și tancuri numai spre fosta Polonie. Cine știe pentru cine le pregătesc.

— Foarte curios, vorbiră alții și pe figurile tuturora se așternu o îngrijorare și parcă un început de teamă.

In fața unei săli pline, versurile poeților bucovineni sunau armonios și mustrător pentru atâtea greșeli ale oamenilor și cu îndemnuri spre mai multă credință și naționalism.

Pe urmă un scriitor începu să citească „Doina" nemuritorului Eminescu. Cuvintele și versurile poemei — adevăruri sfinte și nu știu până când actuale, — cădeau greu și cu înfiorări de aspră sentință pentru o mentalitate și un regim bolnav de prea multă libertate și egoism.

„Cine-a îndrăgit străinii
Mânca-i-ar inima câinii"...

Din umbră de veci, peste generații și peste istorie, blestemul marelui naționalist stăruie ca o flacără mare și arde conștiințele tuturor trădătorilor de neam și țară.

Din Hotin i până' la mare
Vin muscalii de-a călare"...

Cine bănuia că numai peste cinci zile hoardele comuniste ale muscalilor vor năvăli pe pământul voievodal al „blândei Basarabii ajunsă'n ziua de apoi?"

Inserarea ne îndemnă să ne întoarcem în Cernăuțiul pe care-l aștepta aceiași soartă.

George Ionașcu

Holdă în amintire

Atâtea stele și atâtea minuni,
holdă, obrazul tău nu l-au luminat.
Se desfrunzeau însă să le aduni
toate clipele zeului nostru ne blestemat...

Mergeau în câmp numai spicele!
In lanurile de grâu se rătăceau amezile serilor
și lângă peregrinările noastre celeste, bicele
noastre de foc osteneau cărările verii.
Urniri de clipe palid prefăcute,
Iți aduceai lângă nenumite de ochii,
lângă grumajii amintirilor nenăscute
neliniștea ostroavelor de odoare și rochii.

Să râzi, să te frângi și să iubești căprioară singurătatea,
pentru farmecul fântânelor cu zodiile curate
adâncul lor în adâncul tău ochii și noaptea
îmbolnăveau cerul și marea de grâu, cu păcate.

Câmpenești răvășiri, câmpenești răstigniri
minutele numai ele aminteau mâinele moi!
Inclinate sub zori de ispită în priviri
se scufundau în răstimpuri grațioasele ploi...

Te doineau întunecimele albe ale nopților noi!
Otove comunicările urcau în genuni peste noi,
și când dăruite săruturile se scuturau peste noi
clipele zeului nostru se închinau să le aduni.

Pentru atâtea stele, pentru atâtea minuni,
holdă de aur, holdă de vis și furtuni!...

Neculai V. Coban

București, 2 Oct. 1941.

SFIALA-TRĂSĂTURĂ DE NOBLEȚE A SUFLETULUI BASARABEAN

Chateaubriand, în paleticele lui palpitații psihologice trăite în preajma Locurilor Sfinte, descrie resortul moral al sfielii. E vorba în cartea lui despre acea sfială rară, pornită din cele mai fine adâncimi ale ființei morale și care se manifestă violent, aproape peste voința omului, în fața unor realități de o măreție care uimește închipuirea sau în fața unor datorii și astringențe — fie sociale, fie personale — care nu îngăduie replici și comentarii.

Prin toată poezia gidează a unei asemenea descrieri, răbufnește accentul magistral, pe care Chateaubriand vrea să-l pună pe calitatea unei astfel de sfieli. El susține că ea se pretează la foarte multe inconveniente cu repercusiuni fatale, că deși ea apare de multe ori ciudată mai ales atunci când cineva se află în preajma unor mărturii ale credinței invulnerabile, totuși ea trădează o mare, o unică puritate psihologică și că sub neîncercătorii ei pași se ascunde poate „cea mai bună parte a sufletului omenesc".

Mă gândesc la sufletul sfielnic al norodului basarabean și încerc o apropiere. Menit prin strămoșeasca lui așezare în calea năvălitorilor, având nefericirea să trăiască pe un pământ râvnit de străini, care i-au impus tăcerea și umilința, cutremurat de vibrațiile prelungi ale credinței sprijinitoare în anotimpuri și ani inundați în lacrimi și umilinți, norodul acesta și-a însușit sfiala ca o armă de viață care s'a transmis din generație în generație ca o cutumă mai puternică decât vremurile și care a devenit o proprietate a sufletului lui pus la grele încercări.

Sfiala astfel însușită nu poate fi considerată ca un revers al unei lașități condamnabile, fiindcă întotdeauna vrăjmașii lui au fost prea tari, ca să li se poată împotrivi, prea cruzi și răi, ca să poată spera în binele ce-ar fi putut să i-l acorde.

Deaceea el a întrebuințat-o ca un mijloc — foarte puternic dealtfel și unicul ce l-a avut la îndemână — de păstrare a nestematelor lui psihice, de perpetuare a intimei și ascunsei lui libertăți interioare, impunând prin ea bunătatea lui răutății altora, prezentându-și prin ea tot ce-avea mai curat și mai înalt în el, pentru a fi prețuit de celece se sbăteau în lurbăciunea impurității.

Era un fel de misionarism, care l-a conservat și ființa și credința, și tradiția și limba. N'a fost impetuos niciodată, poate fiindcă prea îmbopse erau granițele celui ce îi asuprea, n'a fost revoluționar nici odată — adevărul celor spuse îl confirmă faptul că revoluția din 1917 au făcut-o golanii și nu poporul, — poate fiindcă prea revoluționar și sângeros era poporul, care-l ținea în robie.

E deajuns să spunem, că însuși Țarul Alexandru II-lea a rămas impresionat de această sfieinică bunătate basarabeană și l-a expediat tocmai în fundul Arhanghelscului pe episcopul Pavel Lebedev, care începuse un fel de „persecuție" întru Domnul, prin interzicerea slujbelor moldovenești, prin rusificări de nume, prin impozite bisericești, etc.

Iar cărturarul german Wohner, după călătoria sa prin Basarabia, în 1936, scrie:

„Eu n'am văzut nicăieri în Europa o astfel de divină și respectuoasă sfială, ca cea a țăranilor basarabeni. Ea parcă-ți pune tot sufletul la picioare și cunoscându-i prețul, nu mai vor să-l laude prin vorbe și ploconeli. E deajuns să privești în ochii țăranului lăpușnean (e vorba de satul Cojușna), ca să constați imediat, că omul acesta te crede tot așa de bun ca și el, tot așa de curat și de sinsabil. Aceiași sfială o manifestă când trece pe lângă troițe sau pe lângă preot. Copiii lui când văd un om străin încremenesc, pentru ca la primul zâmbet să se apropie cu toată primăvara vârstei lor de tine".

Această trăsătură de noblețe a sufletului basarabean o poți observa, când după șiruri lungi de cruci abia se apropie de icoana ce trebuie s'o sărute, când îți cere ceva și nu știe cum diminuându-și, din cauza prea vigilenței lui fine, pretențiunile, când nu poate să-și apere drepturile, rămânând sdrobite și fără glas, la vederea nedreptății ce i se face, din cauza indignării, care-l va consuma pe tăcute încă multe, foarte multe zile, când nu poate să ridice ochii la un mai mare al zilei și când te poftește să-i guști bucatele cu tradiționalul „îndrăsniți", când în fața îndecății la o vorbă moale, care s'ar lipi ca o sărutare de inima lui, e gata să ierte toate și să plângă când apucă bucățica de pâine cu două degete încet, încet de tot, fără grabă și lăcomie și când ridică din țărână bucățica ce-a scăpat-o jos, scuturându-o de praf și înghițându-o, când vorba lui lată ca o muchie de cazma și moale te înfrânge în toate pornirile năprasnice ce le-ai avea asupră-i și când te petrece până 'n poartă cu o nespusă părere de rău, după ce l-ai fost oaspete pe plecul lui în casă.

Sfânta sfială basarabeană nu mai trebuie tratată cu cinism și perversitate, ea trebuie cultivată, fiindcă reprezintă o puritate și o înălțime morală egală cu un ideal.

E poate tot ceeace e mai frumos în taina seculară a neamului nostru.

Sergiu Matei Nica

VIAȚA BASARABIEI

Biletele de tren pentru Bucovina de Nord și Basarabia se vor elibera numai pentru stațiunile trecute în autorizațiile de trecere

Direcțiunea generală C. F. R. a dat ordin tuturor stațiunilor și birourilor oficiale de voiaj ca, la prezentarea permiselor de trecere în Basarabia și Bucovina de Nord, eliberate de Președinția Consiliului de Miniștri, să elibereze călătorilor bilete de tren numai pentru stațiunile aflate în acele provincii, stațiuni înscrise în permisele de trecere, nu și pentru stațiunile din Moldova.

De asemenea la prezentarea autorizațiilor de călătorie pe C. F. R. eliberate de autoritățile polițienești, biletele de tren se vor elibera numai pentru stațiunile înscrise în autorizații, nu și pentru stațiunile aflate în parcursul dintre stația de plecare și cea de destinație prevăzută în autorizație.

Reînființarea unor instituțiuni de învățământ superior în Basarabia și Bucovina cum și desființarea unor școli speciale

„Monitorul Oficial" publică decretul-lege pentru reînființarea unor instituțiuni de învățământ superior în Basarabia și Bucovina, cum și pentru desființarea unor școli speciale:

Facultatea de teologie din Suceava, își reia sediul la Cernăuți și se încadrează din punct de vedere organic la Universitatea din Iași.

Facultatea de teologie dela Iași, fostă la Chișinău, se desființează.

Personalul didactic, administrativ și de serviciu, dela această facultate, va fi repartizat, prin decizie ministerială, Facultăților de teologie din București și Cernăuți. Personalul didactic va dubla catedrele existente, în cazul când acestea ar fi ocupate de titulari, iar personalul administrativ va funcționa ca supranumerar, la facultățile unde va fi repartizat.

Se reînființează Facultatea de agronomie din Chișinău, la data și cu a se hotărî Ministerul Culturii Naționale și al Cultelor, prin decizie ministerială, cu aceleași cadre de personal pe care le-a avut la închiderea făcută în baza decretului-lege No. 2461 din 1940, publicat în Monitorul Oficial Nr. 241 din 15 Octombrie 1940.

Fondurile și inventarul existent astăzi, pe care l-a avut Facultatea de agronomie din Chișinău, înainte de răpirea Basarabiei, trec din nou în patrimoniul acestei facultăți.

Politehnica „Gheorghe Asachi" din Iași, se mută la Cernăuți, cu întregul inventar și cu personalul de toate categoriile.

Inventarul laboratoarelor și seminariilor fostelor Facultăți de drept, litere și științe dela Cernăuți, va fi repartizat, din nou, de ministerul Culturii Naționale și al Cultelor, între Politehnica „Gh. Asachi" din Cernăuți și Universități.

Catedrele și conferințele ocupate până acum de profesorii sau conferențiarii dela Facultatea de științe din Iași, se vor putea încadra ca profesori și conferențiari ce dublează catedre sau conferințe la alte universități, sau devin disponibili prin suprimări de catedre ori conferințe.

Școala de arhivistică din București, se desființează. In anul 1941—1942, ea va funcționa numai cu anul al II-lea, de studii, pe lângă Facultatea de litere și filosofie din București, cu profesorii acestei facultăți, eliberând elevilor, la absolvirea acestui an, certificatele Școlii de arhivistică.

Personalul didactic dela acea școală, legal numit, va fi repartizat, și încadrat după specialitate, la celelalte instituții de învățământ superior sau secundar în posturi corespunzătoare sau de specialitate, conform titlurilor.

Personalul administrativ și de serviciu, precum și inventarul Școlii de arhivistică, rămân la Direcția generală a arhivelor Statului din București.

Academia de muzică religioasă din București, se înglobează ca secție specială, Academiei de muzică și artă dramatică din București. Ea va funcționa sub conducerea rectorului Academiei de muzică și artă dramatică, în condițiunile legilor din 27 Mai 1930 și 4 Noembrie 1938, sub îndrumarea și controlul Patriarhului Româniel.

Personalul didactic și administrativ titular dela Academia de muzică religioasă, trece la secțiunea nouă înființată a Academiei de muzică și artă dramatică din București.

Alegerea consiliului de administrație al cooperativei Nădejdea din Chișinău

In ziua de 13 Octombrie, a. c. la orele 4 după amiazi a avut loc la sediul federalei „Codrul" din localitate ședința membrilor cooperativei „Nădejdea" în vederea votării statutelor și a alegerii consiliului de administrație. Cu acest prilej, d. inspector cooperatist Vladimir Scurtu a adus la cunoștința membrilor că s'a înființat o cooperativă cu sediul în Chișinău, că ea enumără deocamdată 105 membri, numărul lor crescând din zi în zi.

A luat apoi cuvântul păr. Simion Neagu, președintele Cooperativei „Nădejdea" care, după ce face un interesant expozeu asupra rolului cooperației, arată că în toate țările desvoltarea cooperatistă a luat un avânt însemnat, contribuind prin aceasta la ridicarea economică a țării respective. Și la noi se simte un mare progres în această privință. Vorbește apoi despre cooperația din Basarabia de înainte de refugiu, exprimându-și convingerea că după eliberarea provinciei noastre din hidrele bolșevismului instituțiile cooperatiste trebue să activeze din nou pe plan economic și social.

D. Modiga, inspector al Institutului Național al Cooperației pentru federala „Codrul" a dat lămuririle necesare asupra technicei cooperatiste.

După aprobarea statutelor a urmat alegerea membrilor consiliului de ad-ție și comisiei de cenzori, fiind aleși următorii: Vladimir Scurtu, președinte; pr. Simion Neagu, vice-președinte; d-nii: Berezan, Sabin Popescu-Lupu, Muscinschi V. col. Adamovici, D. Barbu, membri. In comisia de cenzori au fost aleși: d-na M. Dumitrescu directoarea școalei Eparhiale, diacon Sergiu Roșca și d. Eugen Agapie, iar ca supleanți d-nii Burcovschi, d-na Târziu Nădejdea și d. Roman Gh.

TREERATUL GRÂULUI IN TRANSNISTRIA

In Transnistria treeratul grâului continuă.

Producția grâului poate fi evaluată la 2.500 kgr. la hectar.

S'a terminat cu recoltatul semințelor de floarea soarelui și se lucrează la recoltatul sfeclei și porumbului.

S'au luat măsuri pentru punerea în funcțiune în Transnistria a șapte fabrici mari de zahăr.

In ce privește însămânțările sunt până acum însămânțate cu grâu peste 300.000 hectare.

In urma ploilor muncile agricole se fac în condiții mai bune.

Grâul semănat mai de mult a răsărit.

BASARABIA ȘI CADEREA ODESEI

Vestea căderii Odesei a fost primită în întreaga Basarabie cu un entusiasm de nedescris. Bătrâni, tineri și copii au manifestat frenetic pentru victoria de aur a bravilor noștri ostași, al căror sânge garantează liniștea și prosperarea Basarabiei noastre dragi.

S'au văzut în această zi pe străzile Chișinăului lacrămi șiroaie, din ochii miilor de frați, scăpați acum câteva luni de sub tirania moscovită. S'au văzut dansând hora înfrățirii octogenari băștinași, pe multe locuri singurii supravietuitori în urma retragerii hoardelor lui Stalin, Atilla din veacul douăzeci. Au plâns, s'au bucurat și au manifestat pentrucă evenimentul este de importanță epocală pentru provincia dintre râuri. Odată Odesa căzută, toți jidanii din Basarabia, plecați cu amenințarea că vor reveni să nu lase piatră pe piatră din Basarabia, pe care o declaraseră a doua Palestină, au fost exterminați.

Căderea Odesei înseamnează dispariția din istoria vietăților a tot ce-a fost iudeo-comunist pe pământul Basarabiei și a plecat cu dorința de răzbunare.

Dar căderea Odesei mai înseamnează ceva: depărtarea pericolului roșu, ca și al celui slav. Massa românească dintre cei două fluvii ale Mării Negre își va putea strânge rândurile, va putea face pentru prima dată în istorie marșul mișcării de translație spre trunchiul compact al fraților de sânge, oprind astfel orice tentative de penetrație a elementului străin. Apoi căderea Odesei mai înseamnează reînviorarea vieții comerciale a Chișinăului, a Tighinei ca și a portului Cetății Albe, cucerirea ei însemnând intrarea în stăpânirea cheii Mării Negre; fiindcă Odesa va fi debuseul produselor basarabene și moldovene.

Dar mai presus de toate, căderea Odesei înseamnează intrarea în istorie a ostașului român, cuceritorul celui mai puternic punct de rezistență din întreaga Ucraină.

Aci s'a sfărâmat, sub lovitura baionetei noastre, toată mândria armatei bolșevice; puterea marinei. Nicăeri până la Odesa marinarul bolșevic, n'a ieșit la atac. Dar nicăeri ca aici bolșevicii n'au cunoscut o înfrângere mai grea urmată de pierderi mai considerabile.

Pierderea Odesei este egală cu autoscufundarea flotei bolșevice din Marea Neagră. Fiindcă de azi înainte nici un vapor bolșevic din Marea Neagră nu mai are obiectiv militar.

Iar Pontus Euxinus de odinioară devine în cea mai mare parte MARE românească, porturile cele mai de seamă fiind cele românești. Și în sfârșit, Dunărea bătrână își va continua cu mai multă libertate rolul său de legătură între cele două civilizații a apusului și a răsăritului. Prin cucerirea Odesei se învesnicește stăpânirea românească pe țărmul nord-estic al Mării Negre.

Deacela Basarabia a trăit Vineri una din cele mai fericite zile din scurgerea sfântului nostru războiu.

Moartea stăpânirii bolșevice la Odesa înseamnează învierea stăpânirii noastre pe meleagurile descălecătorilor moldoveni de odinioară.

Vasile Tepordei

Situația muzeului regional din Chișinău

Ziua de 28 Iunie 1940, a însemnat pentru Muzeul Regional al Basarabiei încetarea activității științifice, muzeale și mai ales naționale-românești. Imediat după cedarea provinciei, la muzeu s'a constituit un „soviet", format din localnici, foști funcționari de Stat „român". In fruntea acestei grupări au fost aleși ca delegați profesorul Nicolae Moroșan și Victoria Dolgaliova, ruda lui, ca amândoi favoriți ai politicianismului nostru din trecut. „Tovarășul" Moroșan, a făcut la bolșevici chiar carieră ajungând până și deputat în sovietul suprem din Moscova.

Este semnificativ că personalul științific, care în ziua invaziei se afla la Chișinău, s'a refugiat, pe când tot restul personalului a rămas pe loc, în serviciul sovietic. Din cei rămași sub ocupație, numai unul singur nu știa rusește, era român și deaceea a fost înlăturat din postul său, că doar era în republica „moldovenească". Imediat după venirea bolșevicilor a dispărut dela instituție limba românească, cea rusă devenind oficială. Se reinstală acum slova și duhul rusesc, așa cum fusese până la 1918 și, în bună parte, până la 1931, cu deosebirea că acum toți deveniseră „tovarăși".

Ce-a făcut „înțelepciunea" bolșevică dintr'o instituție științifică

Inainte de cedarea Basarabiei, muzeul avusese 14 slujbași. Sub bolșevici însă de două ori mai mulți, firește, și evrei, dar nici un român adevărat. Pe cât le era cu putință, tovarășii au șters dela muzeu tot ce era românesc, doar subtitlurile unor etichete au căpătat, de mântuială, nume românești, scrise însă în litere cirilice.

Ce a lucrat personalul, atât de abundent al muzeului sovietic din Chișinău, este o enigmă. Intr'un an întreg, nu s'a publicat o singură lucrare, iar buletinul tradițional și-a încetat apariția. Deși Moroșanov avea mijloace materiale destule, și pletora aceia de subalterni, totuși nu s'a realizat nimic. Ce e drept, orele de serviciu se respectau cu străsnicie, condica de prezență funcționa bine, dar acoperea, evident, un dolce far niente, după cum ne-au afirmat unii dintre chiar foștii slujbași sovietici ai muzeului.

Să ne fie permis a arăta, cu titlul de curiozitate, tovarășii cari în primăvara anului curent slujeau la muzeu: Moroșanov, Suhov, Mateevici, Dogaliova, Dvorâtschi, Gorin, Covaleva, Doroșenco, Cașevschi, Davidov, Macaresco, Ulnarovschi, Simu, Gudziac, A. și C. Ballo, Srecia, Gritac, T. și M. Alexa, Cebotar, Simion, D. și 2 A. Psenischi, Bagdasarov, Ratov și Menjulin.

Cutremurul din Noembrie 1940 a pricinuit mari pagube la muzeu, dar abia în primăvara anului 1941 s'a început repararea localului. In așteptarea reparațiilor, s'a scos jumătate din acoperișul clădirii, rămânând numai zidurile; în această stare, muzeul a fost lăsat în părăsire. Pentru refacerea lui, ar trebui vre-o zece milioane de lei. Acum, în sala mare locuește o cucuvea...

Cutremurul a mai distrus vitrine și nenumărate exponate, mai ales din secția agronomică. După acest dezastru, o mare parte din colecții a fost transportată la biserica evanghelică și la capela liceului militar, unde a rămas până la eliberarea Chișinăului.

Interesantă este la bolșevici concepția de proprietate. Astfel, muzeul a cumpărat dela fiscul sovietic mobilier și alte lucruri din cele rămase prin locuințele refugiaților. Totuși, la muzeu azi nu se mai găsește decât o parte din aceste lucruri.

Ura bolșevică împotriva „burgheziei" intenționa să ia și o formă „muzeală". Se pregătea aici o expoziție, spre a arăta vizitatorilor „fastul" îmbrăcăminții și locuinței de bogătaș. Se procuraseră pentru acest scop rochii, presupuse pompoase (în realitate însă zdrențe vechi), de modă apuseană, apoi jobene, uniforme de paradă, oglinzi ornamentale etc.

Ce strânsă legătură spirituală între această expoziție anti-burgheză, și mulțimea de cadavre care s'au găsit îngropate colectiv la fostul consulat italian, din apropiere!

După cucerirea Chișinăului muzeul era numai ruină, haos și murdărie. Din lipsă de personal, în primul moment au fost însărcinați ca custozi, trei dintre foștii slujbași sovietici ai instituției: V. Dolgaliova, Mateevici și D. Psenitchi, hoț dovedit. Aceștia au „îngrijit" muzeul timp de o lună și jumătate. Dar după încetarea misiunilor lor s'a găsit la instituție un bogat material de propagandă comunistă: cărți, reviste, fotografii, cât și o expoziție pentru preamărirea lui Kotovschi, erou bolșevic, criminal însă după dreptul nostru.

Pentru a face ordine și a curăți o singură cameră dela muzeu, 2-3 oameni au acum de lucru o săptămână întreagă. Colecțiunile unei secțiuni s'au găsit amestecate haotic, și risipite prin cele mai distanțate camere, și chiar prin clădiri separate. Soarecii, murdăria, umezeala și mucegaiul au acționat din belșug. Astfel, în colecția entomologică se găsesc cutii în care toate insectele au învezit de mucegai în altele au rămas doar boldurile, iar alături o pulbere fină: rămășițe de insecte.

Dintre vitrine, prea puține și-au păstrat geamurile intacte. Mult s'a stricat și prin evaporarea lichidului de conservare. Astfel s'a distrus valoros material de studii, munca atâtor ani și oameni.

Pe cale de a fi refăcut...

Toate dovedesc că în anul restriștei românești dispăruse complet dela muzeu spiritul creator, pasiunea pentru studii, rânduiala și atmosfera de elită intelectuală și culturală. Totul se vulgarizase, titlul arată nepregătirea și ignoranța personalului „științific" care invadase această nenorocită instituție de înaltă cultură.

După cum am văzut, clădirea veche a muzeului, odinioară atât de splendidă, este azi în cea mai mare parte inutilizabilă. După multă stăruință, actuala conducere a obținut o altă clădire, destul de mare, în care se va organiza muzeul nou, după principii moderne. Va fi o instituție pur regională, iar modul de expunere, pe înțelesul tuturor.

Din stațiunea hidrobiologică dela Vâlcov, înființată de muzeu în anul 1939, nu a rămas decât modestul ei laborator, pe când toate bunurile au dispărut, ca și bărcile. Conform dispozițiunilor d-lui General Voiculescu, Guvernatorul Basarabiei, stațiunea din Vâlcov se va ocupa în deosebi cu studii pescărești.

Dr. J. Lepși

Reînființarea căminelor culturale

Directoratul Culturii Naționale din Basarabia a intervenit pe lângă forurile competente să se ia măsuri grabnice ca toți preoții și învățătorii din această provincie să reînființeze căminele culturale și să răspândească în straturi cât mai largi materialul trimis de către Ministerul Propagandei Naționale.

Preoții și învățătorii sunt obligați să raporteze directoratului respectiv săptămânal și lunar despre roadele activității școlare și extrașcolare pe care o depun pentru luminarea maselor în cadrul nouei vieți românești în provincia dintre Prut și Nistru.

Pe de altă parte, directoratul Culturii Naționale din Basarabia a avizat inspectoratele școlare de plasă să alcătuească urgent tablouri de toți învățătorii reușiți la examenul de înaintare de gr. II.

FUNCȚIONAR INCORECT TRIMIS IN JUDECATĂ

Parchetul trib. Lăpușna a trimis în judecată pe individul Moraru Constantin, originar din București, fost funcționar la direcțiunea Statisticei în calitate de cenzor, pentru că a falsificat un ordin de serviciu în care a adăogat în el că are dreptul de călătorie cu 75% reducere pe C. F. R.

CONSTATĂRILE D-LUI MAREȘAL ANTONESCU IN INSPECȚIILE DIN BASARABIA

Cu ocaziunea vizitelor făcute în Basarabia, d. Mareșal Antonescu s'a interesat de aproape de starea bisericilor, școlilor, primăriilor și a altor edificii publice.

Biserica „Vasile Lupu" și liceul din Orhei au fost găsite în stare exemplară. Deasemenea au fost găsite în bune condițiuni biserica din Ismail, din Pavlovka, biserica și primăria din Vâlcov, biserica din Vorniceni și primăriile din Strășeni și Vorniceni.

In schimb Conducătorul Statului și-a exprimat nemulțumirea față de starea detestabilă în care a găsit biserica din Tătărești.

Inaugurarea cursurilor gimnaziului industrial de fete din Orhei

In ziua de 12 Octombrie s'a făcut inaugurarea gimnaziului industrial de fete din Orhei cu fast deosebit, în prezența d-lui colonel Florian Medrea, prefectul județului, colonel Făgărășanu comandantul garnizoanei, M. Popovici inspector școlar, Mateescu, prim președinte al tribunalului, prim procuror Zisu, administrator financiar Magdăși, d. Tigău, directorul filialei Băncii Naționale Române, judecător Agapie, subprefect Vlădescu, d-nii și d-nele directoare de școli din localitate și corpul profesoral al școalei.

S. Sa preoțul Andrei Stelev, părintele Gedamovschi și diaconul Tomenco au săvârșit slujba religioasă, răspunsurile fiind date de către corul elevelor.

D. inspector școlar Al. Popovici, a rostit cuvântarea de inaugurare, cu care prilej s'a păstrat un minut de tăcere pentru eroii căzuți pe câmpurile de luptă, pentru liberarea Basarabiei de sub jugul bolșevic.

D-sa a mulțumit în numele ministerului culturii naționale și al cultelor pentru sprijinul puternic pe care îl are școala în autoritățile locale și în primul rând în persoana domnului colonel Florian Medrea, primarul orașului, prin grija căruia Orheiul este primul oraș din Basarabia unde școalele au fost deschise 100 la sută.

S'a închinat pentru isbânda finală a bravelor noastre armate pentru Conducătorul statului Mareșalul Ion Antonescu și pentru M. S. Regele și M. S. Regina Mamă Elena.

ALTE CUVANTARI

Doamna profesoară Elena Cristofor, directoarea școalei, a ținut o frumoasă cuvântare mulțumind la sfârșit, pentru sprijinul pe care l-a avut la prefectura județului și directoratul culturii naționale, în principiul și neobositul sprijin ce a depus la refacerea școalei d-nul Dumitriu directorul gimnaziului industrial din localitate și sprijinul celorlalți directori de școală.

A făcut urări pentru M. S. Regele, pentru viteaza noastră armată și pentru Conducătorul Statului, d. Mareșal Ion Antonescu.

D. colonel Florian Medrea, prefectul județului, a arătat însemnătatea învățământului industrial și scopul acestuia pentru refacerea țării în general și a Basarabiei în special.

A cerut ca toate nevoile școalei să i se aducă la cunoștință spre a le sprijini și mai departe.

Apoi a mulțumit ministerului culturii naționale pentru străduința corpului didactic din localitate și autorității centrale, pentru grija ce poartă tuturor școalelor și cu deosebire școalelor cu caracter practic.

Au mai mulțumit d-lui director Dimitriu dela gimnaziul industrial de băeți, sub grija căruia s'au făcut reparațiunile necesare localurilor gimnaziului.

COMERȚUL DE OUĂ ȘI PASĂRI IN BASARABIA

In scopul de a reactiva comerțul de ouă și păsări în Basarabia din care se alimentau în măsură apreciabilă Capitala și alte centre din Vechiul Regat, Institutul național al cooperației a luat inițiativa organizării unor centre de colectare pentru aceste produse. Până acum s'au organizat 10 centre de colectare în jud. Cetatea Albă, Ismail, Chilia și Tighina.

Echipele de delegați cari lucrează în această direcție întâmpină însă dificultăți din cauza lipsei de instalațiuni și ambalaj și a greutăților de transport.

ECOUL CĂDERII ODESEI IN BASARABIA

Entuziasta manifestație din Chișinău

Vestea căderii Odesei s'a răspândit în Chișinău cu iuțeala fulgerului.

Vineri de dimineață străzile erau populate de cetățeni, dornici să afle amănuntele cuceririi celui mai important punct de rezistență dela Marea Neagră.

La orele 11 s'a adunat în fața Catedralei orașului o mulțime imensă de oameni din diferite categorii sociale.

S'a oficiat o slujbă religioasă de mulțumire lui Dumnezeu pentru biruința asupra vrăjmașului de către un sobor de preoți în frunte cu părinții Ioan Andronic, consilier administrativ al Mitropoliei și Serghie Bejan, directorul Seminarului Teologic din localitate.

După slujbă, d. col. Dobjanschi, primarul Municipiului, a rostit o frumoasă cuvântare, preamărind eroismul ostașilor deschizători de drumuri spre culmile viitorului.

Părintele Ioan Andronic a vorbit în numele Bisericii, implorând binecuvântarea Cerului pentru cei ce s'au jertfit pe câmpul de onoare al Neamului.

Apoi, mulțimea s'a îndreptat spre Guvernământ, Primăria Municipiului și Prefectura de județ, manifestând pentru victoria eroilor dela Odesa.

A plecat apoi spre consulatul german local, în fața căruia a manifestat pentru M. S. Regele Mihai I, Mareșalul Ion Antonescu, Fuehrerul Adolf Hitler, Ducele B. Mussolini, armata română, germană și italiană, precum și pentru izbânda războiului sfânt.

Aici s'a intonat imnul național Român și German, manifestând pentru alianța celor două țări.

Mulțimea s'a îndreptat apoi spre soclul statuiei Regelui Ferdinand întregitorul, unde au jucat Hora Unirii.

Fanfara liceului comercial de băieți a intonat mai multe bucăți patriotice.

Cronica Ismailului

Ismailul renaşte cu repeziciune pentru viaţa cea nouă românească. Grozăviile comise de bolşevici timp de un an au trecut ca un vis urît, care s'ar fi şters din memoria ismailenilor, de n'ar fi prea proaspete şi prea dureroase rănile pe care le-au lăsat bolşevicii la retragerea lor.

Totuşi Ismailul a avut o soartă ceva mai fericită decât multe oraşe basarabene. N'a fost distrus decât puţin şi pe ascunse. Edificiile avariate sunt cele mai frumoase şi cele mai de preţ: cazinoul, sala de conferinţe a căminului cultural „G. Muzicescu", clădirea Prefecturei, a Tribunalului, prăvăliile din centru cum şi numeroase depozite de cereale şi instalaţii industriale. Acestea au rămas numai cu pereţii înnegriţi de fum, fiind transformate în mormane de moloz, în urma furiei pustiitoare a bolşevicilor; casele particulare însă n'au avut de suferit.

A suferit Ismailul din alt punct de vedere şi anume prin pierderea unui mare număr de persoane omorîte sau deportate de bolşevici.

In primele săptămâni după retragerea hoardelor roşii, oraşul părea pustiu şi părăsit. Se spune că 'n oraş au rămas 12.000 de locuitori.

Acum însă, datorită măsurilor luate de autorităţi, viaţa reintră în făgaşul său normal. Sub întreitul său aspect economic, cultural şi spiritual, viaţa capătă avânt şi Ismailul a pornit la o energică acţiune de refacere. Cetăţenii şi-au reluat vechile rosturi întrerupte timp de un an şi caută cu toate mijloacele să readucă belşugul şi viaţa bună de care a avut parte Ismailul înainte.

SITUAŢIA PIEŢEI LOCALE

Piaţa Ismailului e în deajuns aprovizionată. Preţurile însă sunt în continuă urcare. Mai zilele trecute ouăle se vindeau cu 2 lei bucata. Astăzi au ajuns la 3 lei, 3,50, ba chiar şi la 4 lei bucata. Laptele, 20 lei litrul.

Perechea de păsări 160-170 lei. Mai eftine sunt zarzavaturile: ceapa 7-8 lei kgr., cartofii 6 lei kgr. Primăria a fixat preţuri maximale, dar negustorii nu s'a obişnuit să le respecte.

In momentul de faţă funcţionează trei restaurante, unde funcţionarii şi cei în trecere prin oraş pot lua convenabil masa, s'au deschis şi câteva bodegi, un magazin de manufactură, un magazin de galanterie mai multe ateliere de croitorie, cismărie, frizerii, o farmacie de stat şi numeroase debite C. A. M. Se simte nevoie de prăvălii de coloniale, manufactură şi încălţăminte, de droguerie.

Deasemeni lipsesc o curăţătorie şi spălătorie chimică.

NOUL PREFECT ŞI-A LUAT POSTUL IN PRIMIRE

D. Prefect Bădescu a luat în primire treburile judeţului. D-sa a păşit cu toată vitejenţa la întărirea ordinei şi a bunului mers în administraţie. Astfel d-sa a dat dispoziţii pentru o cât mai ordonată şi corectă distribuire a mobilei rămase în casele părăsite de bolşevici. Această mobilă, strânsă şi depozitată în două depozite de Primărie, se dă spre folosinţa funcţionarilor trimişi în Basarabia, cât şi refugiaţilor care au pierdut la refugiu mobila lor.

REVIZUIREA SITUAŢIEI FUNCŢIONARILOR RAMAŞI SUB OCUPAŢIE

A început să funcţioneze comisia de revizuire a situaţiei funcţionarilor rămaşi în Basarabia, sub ocupaţia bolşevică. Comisiunea funcţionează sub preşedinţia d-lui Preda, preşedinte de tribunal. In primul rând au fost verificaţi funcţionarii administrativi dela Prefectura de judeţ şi dela Primăria oraşului

ACTIVITATEA ŞCOLARA

Au început să funcţioneze: liceul de băieţi, sub conducerea d-lui prof. Voinea şi liceul de fete, sub conducerea d-nei prof. Constantinov. In câteva zile se vor inaugura cursurile şi la gimnaziul industrial de fete, condus de d-ra Radu.

Liceul de băieţi şi liceul de fete funcţionează în propriile localuri, rămase ca prin minune intacte, iar gimnaziul de fete va funcţiona în localul Seminarului Teologic, care în anul acesta va rămâne închis.

JUDICIARE

Şedinţele Tribunalului se vor ţine în casele d-lui Tulceanu, din bulevardul Regina Maria, local ocupat în trecut de gimnaziul industrial de fete.

Cor.

Realizări cooperatiste în Basarabia

In urma măsurilor energice luate de d. General Voiculescu, Guvernatorul Basarabiei şi prin eforturile organizaţiunilor înfiinţate de către Institutul Naţional al Cooperaţiei în colaborare cu federalele şi unităţile cooperative reactivate, viaţa economică şi comercială a provinciei se înfiripează, pe fiece zi, reluându-şi, în mod progresiv, drumul spre normalizare.

Un fapt îmbucurător, care merită a fi semnalat, este că golul produs prin înlăturarea din viaţa economică a evreilor nu va stânjeni mersul spre normalizare.

Intr'adevăr, elementele româneşti din această provincie dimpreună cu acei reveniţi din refugiu sau veniţi din alte regiuni, dovedesc suficiente aptitudini pentru clădirea unui edificiu de viaţă economică şi comercială curat românească.

Activitatea Institutului Naţional al Cooperaţiei s'a desfăşurat în plin, în două direcţiuni: a) valorificarea prisosului de produse ale gospodăriilor agricole româneşti şi b) aprovizionarea populaţiei cu articole de mare consum.

O constatare îmbucurătoare, care va înlesni, într'o apreciabilă măsură; înviorarea vieţii economice şi comerciale a provinciei şi munca de reconstrucţie a gospodăriilor săteşti, este abundenţa de articole alimentare de natură agricolă, care se observă în toate judeţele basarabene.

Disponibilităţi de cereale din vechea recoltă — în special grâu şi porumb — se găsesc în toate judeţele din Basarabia, variind între 500-1500 vag. grâu şi 400-3000 (Ismail) vag. porumb de fiecare judeţ. Seminţe de floarea soarelui se găsesc în cantităţi apreciabile în jud. Hotin şi Bălţi, în cantităţi mai reduse în judeţele Cetatea-Albă şi Ismail.

Numai judeţul Bălţi, cu cele 5 fabrici de uleiuri, satisfăcea în proporţie de cca 47 la sută consumul intern de ulei. In retragerea lor, bolşevicii au distrus sau au descompletat instalaţiunile acestor fabrici. Prin munca depusă de organele administrative ni drept, o fabrică a fost pusă în funcţiune, iar a doua este pe cale de a-şi relua activitatea. Este neapărat necesar ca toate aceste fabrici să fie puse în funcţiune. I. N. C. va da, în această direcţiune, tot concursul.

Dintre celelalte produse alimentare de natură agricolă, care se cer valorificate, sunt porcii (jud. Hotin, Bălţi, în mai mică măsură Tighina), păsări şi ouă (jud. Cetatea Albă, Lăpuşna, Hotin, Soroca şi Tighina), peştele din bogatele regiuni ale Deltei Dunării, fructele cu deosebire din jud. Tighina, renumit în producţia de fructe, ni special caise şi mere.

In coloanele acestei gazete am arătat — pe măsura realizărilor — activitatea pe care o desfăşoară Institutul Naţional al Cooperaţiei în toate domeniile de valorificare a producţiei agricole basarabene, prin organizaţiunile sale proprii şi în strânsă colaborare cu mişcarea cooperativă.

Recentele dispoziţiuni date de d. Mareşal Antonescu privind punerea la dispoziţia I. N. C.-ului a anumitor instalaţiuni industriale şi imobile, situate în Basarabia şi Bucovina, vor da un nou avânt acţiunii de redresare economică a provinciilor eliberate.

In numărul de faţă şi în numerele următoare vom continua să ţinem în curent pe cititorii noştri cu această activitate.

Dică, în general, produsele alimentare de natură agricolă se găsesc în abundenţă în Basarabia, în schimb populaţiunea duce lipsă de articole industriale ca de pildă: îmbrăcăminte, încălţăminte, fire de bumbac, pânzeturi, anumite articole coloniale, maşini şi unelte agricole. Şi în această direcţiune a aprovizionării populaţiei, Institutul Naţional al Cooperaţiei, chiar din primele zile după eliberarea provinciilor, a desfăşurat — în măsura posibilităţilor şi date fiind greutăţile de transport — o activitate cu rezultate concrete.

Este locul să arătăm aci că Institutul Naţional al Cooperaţiei a cumpărat, din diferitele regiuni basarabene, cereale în valoare de 500.000.000 lei iar pentru nevoile urgente de aprovizionare a populaţiei a trimis mărfuri de primă necesitate, în valoare de peste 450.000.000 lei. Astfel, în interval numai de 3 luni de zile, I. N. C. a întrebuinţat aproape un miliard de lei pentru redresarea vieţii economice din Basarabia.

Toate aceste operaţiuni de aprovizionare şi colectare de produse se fac prin agenţiile I. N. C., înfiinţate în fiecare judeţ din Basarabia, prin subcentrele de colectare, constituite în punctele mai însemnate pentru acest scop şi în colaborarea cu federalele judeţene şi unităţile cooperative reactivate.

Inaintea de cotropirea duşmană, Basarabia producea însemnate cantităţi de ouă şi păsări, din care se alimenta cu deosebire Capitala. O parte din aceste produse erau şi exportate.

Un rol important în comercializarea acestor produse l'a avut elementul german, astăzi repatriat.

In jud. Cetatea-Albă, Hotin şi Lăpuşna, în care producţia şi comerţul cu păsări şi ouă luase o desvoltare deosebită, erau organizate centre de colectare prevăzute cu instalaţiuni şi magazii speciale. In retragerea lor pustiitoare, bolşevicii au distrus complet toate aceste instalaţiuni.

Institutul Naţional al Cooperaţiei, în scopul de a reactiva şi acest comerţ, a luat iniţiativa organizării unor centre de colectare pentru aceste produse, destinate, în primul rând, aprovizionării Capitalei şi a altor centre mari de consumaţie. S'au organizat astfel 10 centre de colectare în jud. Cetatea-Albă, Ismail, Chilia şi Tighina.

Deşi lipsa de instalaţiuni şi ambalaj precum şi dificultăţile de transport constituesc piedeci serioase în calea acestor operaţiuni, totuşi I. N. C. a păşit la organizarea centrelor de colectare pentru aceste produse, în care scop a şi trimis în Basarabia o echipă dee funcţionari destoinici, care suntem siguri îşi vor face pe deplin datoria.

Nicolae I. Postolache

Transnistrienii se reîntorc la vetrele lor

La sânul Patriei mame şi-au găsit ospitalierul adăpost nu mai puţin de 10.000 refugiaţi Români de peste Nistru. Parte din ei fuseseră constituiţi în „Asociaţia Românilor Refugiaţi Transnistrieni", al cărei sediu se mutase, în ultimul timp, în Bucureşti, la locuinţa preşedintelui lor permanent: d. N. P. Smochină, inimosul patriot român care le-a purtat tuturor de grijă, ca un adevărat părinte.

Cauzele pentru care au fugit aceşti Români de pe pământul lor strămoşesc de veacuri sunt bine cunoscute. Acolo, în Transnistria, ei şi-au lăsat gospodării frumoase, cu „acareturi", aşa cum nu aveau nimeni dintre popoarele conlocuitoare străine, cu excepţia coloniştilor german.

Pământul lor mănos, dar şi deosebita pricepere în a mânui coarnele plugului sau în plantarea viţei de vie şi a pomilor fructiferi, le-a dat prilejul acesta de a se hotărî, fapt pentru care regimul comunist de după 1917 s'a văzut obligat să-i clasifice „culaci" (adică înavuţi (şi să pornească imediat o vguroasă campanie de stârpirea lor prin împuşcare sau condamnare la muncă silnică în Siberia .

Majoritatea Românilor transnistrieni au fost împroprietăriţi în Basarabia, unde şi-au mai cumpărat pământ, închegându-şi întrucâtva gospodăriile lor părăsite în Transnistria. Şi aici au dat dovadă de multă hărnicie şi iscusinţă unii dintre ei fiind premiaţi de către ministerul de agricultură.

In dimineaţa zilei de 15 Octombrie c., primul transport de 50 de Români transnistrieni a luat drumul atât de mult aşteptat, atât de mult dorit, spre căminele lor părinteşti, în care şi-au văzut lumina zilei.

In ziua precedentă plecării, 14 Octombrie c., Românii transnistrieni au înţeles să-şi îndeplinească o datorie de conştiinţă faţă de cei căzuţi pentru Patrie, pentru desrobirea pământului pe care se duc să-l ia în stăpânire.

LUPTA MAREŞALULUI INCORONATĂ CU O VICTORIE DE STRĂLUCIRE NEPIERITOARE

„Der Angriff" comentează astfel luarea Odesei de către trupele române:

După ce aminteşte afirmaţiunile propagandei anglo-sovietice, după care Odesa ar fi cu neputinţă de cucerit şi că trupele române ar fi suferit o înfrângere sângeroasă, arată că faţă de eforturile disperate ale bolşevicilor de a mai menţine Odesa, cucerirea ei de către români înseamnă cu atât mai mult o faptă glorioasă a armatelor române.

„Armata română,—scrie textual ziarul — a adăugat faptă glorioasă după faptă glorioasă, în cursul campaniei din răsărit, iar acum lupta Mareşalului Antonescu şi a soldaţilor săi viteji este încoronată, prin luarea Odesei, cu o victorie a cărei strălucire este nepieritoare".

In continuare, ziarul relevă importanţa militară a căderei Odesei şi a celorlalte două oraşe Kaluga şi Kalinin, precum şi pesimismul de nedescris pe care l-a stârnit la Londra, ultimele evenimente militare şi arată că în Moscova au şi început să apară primele simptome ale unei nervozităţi complecte.

Intreaga presă de azi după amiază continuă să stea sub impresia strălucitei victorii româneşti. Comunicatul oficial publicat în presa de azi după amiază spune că sub conducerea Mareşalului Antonescu, armata a IV-a română de sub comanda generalului Iacobici, sprijinită numai de puţine unităţi germane, a cucerit Odesa.

Sub titlul „România sub podoaba steagurilor", ziarul „Berliner Lokal Anzeiger", publică următoarea corespondenţă din Bucureşti:

„Cucerirea Odesei stăpâneşte întreaga atmosferă din Bucureşti. In întreaga ţară fâlfâie steagurile armatelor aliate şi pe toate feţele se citeşte bucuria produsă de victoria română".

Mai departe, corespondentul redă ecoul presei bucureştene şi termină corespondenta redând cuvintele pe care vice-preşedintele Consiliului de Miniştri, d. Mihai Antonescu, le-a spus la radio: Trăiască Fuehrerul şi glorioasa armată germană".

Sub titlul „Conducere excepţională", acelaş ziar publică o corespondenţă din Roma, în care redă ecourile presei italiene.

„Deutsche Allgemeine Zeitung", publică pe prima pagină un articol redacţional sub titlul „Admiraţie pentru România", în care scrie următoarele:

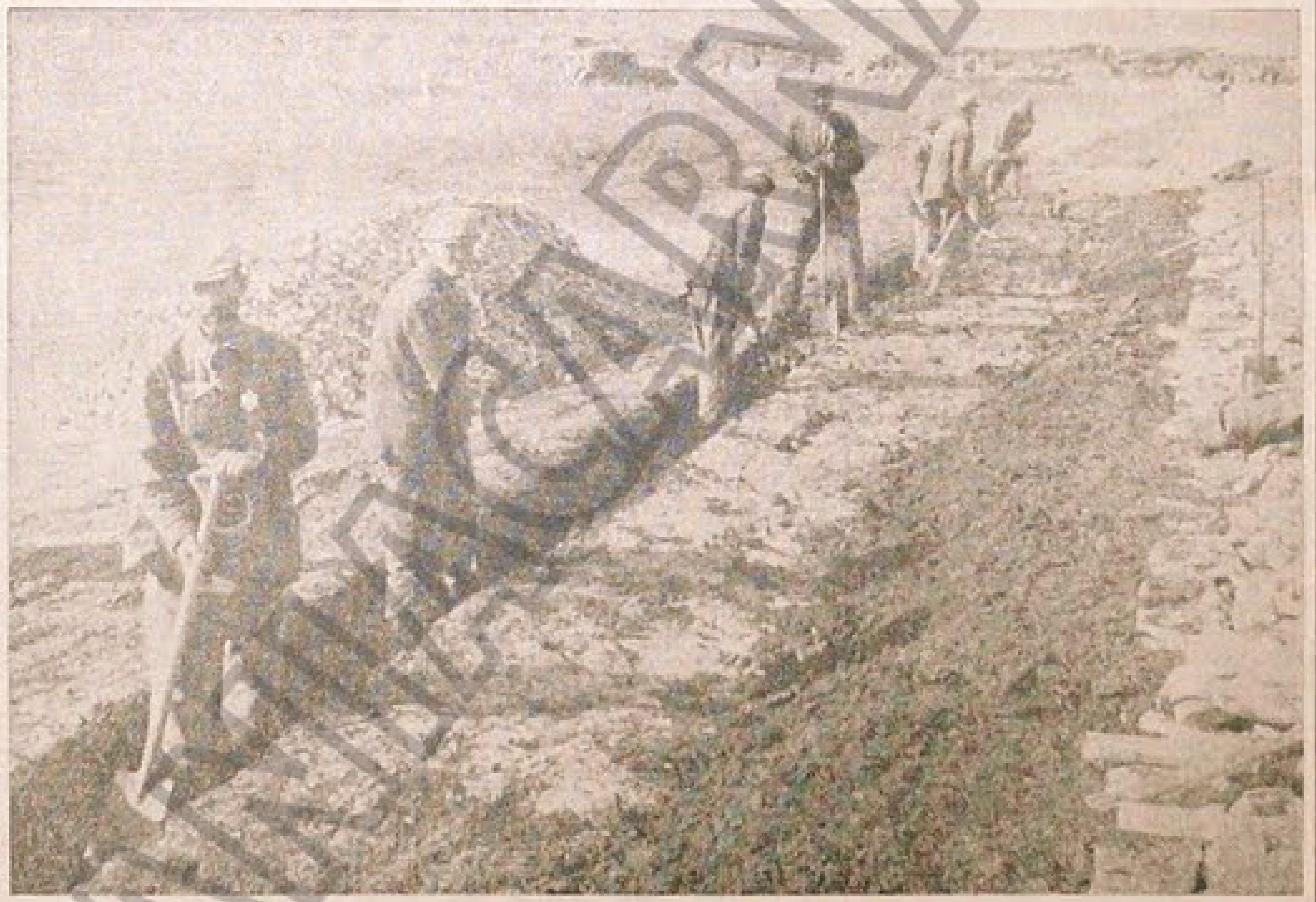
„Cucerirea Odesei de către armata română a produs în toată lumea o foarte puternică impresie. In toate comentariile de presă ale statelor aliate şi prietene se scoate în evidenţă fapta eroică a trupelor române, care prin ocuparea acestui important oraş de pe coasta Mărei Negre, au stârnit admiraţie nelimitată şi au scris în istoria României cele mai glorioase pagini. Şi poporul german ia parte la bucuria şi mulţumirea aliatului său şi exprimă urările sale în special Naţiunei Române şi Conducătorului ei Mareşal Antonescu, a cărui prevedere şi hotărîre au dus la refacerea politică şi militară a României. In schimb, în opinia publică a ţărilor duşmane, căderea Odesei a produs o impresie deprimantă. Nu ascunde nimeni în acele cercuri că această pierdere are un efect dezastruos din punct de vedere strategic şi militar pe frontul de Sud.

Pentru Odesa, începe o nouă tradiţie

„Berliner Boersen Zeitung", publică în pagina întâi sub titlul: „Piatra de încercare a României. — Pentru Odesa începe o nouă tradiţie", o corespondenţă a d-lui Streiter, din Bucureşti, în care spune: „In dimineaţa zilei de Vineri, populaţia bucureşteană a făcut o caldă manifestaţie gloriosului Mareşal şi colaboratorului său cel mai intim, d-lui Mihai Antonescu. Pe lângă ovaţiunile de entuziasm adresate Mareşalului şi lui Mihai Antonescu, populaţia a manifestat pentru Führer şi armata germană. Căderea Odesei este pentru România mai mult decât un succes militar. România cinsteşte calităţile de conducător ale Mareşalului şi Comandantului frontului Odesei. Până în ultimul sat se resimte importanţa acestei victorii. Odesa este însă pentru România ceva mai mult, căci cei care l-au văzut pe Mareşal în timpul acestor operaţiuni, îşi reamintesc cuvintele lui: „Odesa este piatra de încercare a armatei române. Cu Odesa va începe o nouă tradiţie pentru Statul nostru şi prin ea se va deschide drumul în Europa".

Sub ochii comandantului lor şi în acelaş timp Conducătorul României, ţăranii din Moldova şi din şesul dunărean, ca şi din Ardeal, au asistat la renaşterea poporului lor. Cu Odesa, România şi-a întărit situaţia. O ţară care a avut tăria să aducă atâtea sacrificii, care au dus la această victorie, nu mai poate fi nesocotită în noua organizare a Europei. Profitul acestei victorii va consta în durabilitatea acestei orientări spre răsărit, care angajează România într'un mod aşa de activ, desigur ca pe nici o altă ţară, în ce priveşte extinderea spaţiului vital european. După cum imensul teritoriu al Rusiei europene asigură noui misiuni de muncă şi noui resurse de bogăţii, tot aşa şi România va avea o mare sarcină, dar un profit tot atât de mare în această victorie asupra Rusiei. Odesa este vechea cheie a Vestului Mărei Negre. Sub semnele României ea va avea o nouă menire în istorie. Ameninţarea permanentă a Gurilor Dunării, pe care România le-a apărat pentru profitul Europei întregi, nu se va mai repeta. Drumurile de comunicaţie din şi spre sudul Ucrainei, vor fi pentru totdeauna legate de această poartă a Europei. Victoria românească pune bazele unui viitor nou şi în această direcţiune.

JIDANII INVAŢĂ SA MUNCEASCA

Ani în şir şi-au făcut afacerile lor suspecte, au înşelat şi-au pus cenuşă pe cap ca să deştepte mila cetăţenilor români. In fond, s'au îmbogăţit imens, au adunat capital cu care şi-au pregătit marea lovitură, aruncând pe Român în mizerie, deschizându-şi lor posibilitatea de a-şi aduce la lumina zilei afacerile suspecte, operate altădată în umbră, sub forma nobilelor societăţi comerciale cu reputaţie. S'au spuzit ca şoarecii, au tras iţele, în care cădeau victimele alese de ei, au inventat noui escrocherii rafinate, unde cădea clientela lor, fiindcă chipul lor diabolic era ascuns sub masca omului cumsecade. N'au cunoscut, însă, munca, munca adevărată şi cinstită, aşa cum o prestează meseriaşul şi ţăranul, muncitorul, micul comerciant, tehnicianul, omul de ştiinţă sau artistul.

România nouă a Mareşalului Antonescu a început din ce în ce mai mult să vadă că iudaismul şi aliaţii lui au adus nenorocirea ţării, că an jidanii cu banii lor au încercat să vândă România Englezilor, până când România va fi într'o bună zi atât de impresurată, încât să fie cedată Britaniei pe viaţă şi pe moarte. Războiul cu Uniunea Sovietelor a demonstrat, în sfârşit, toate trădările jidanilor. Iudaismul care crezuse la izbucnirea războiului că i-a bătut ceasul, a lăsat să-i cadă masca şi s'a arătat mai mult sau mai puţin deschis ca un aliat al Moscovei.

Atunci a intervenit forţa Statului Mareşalului Antonescu şi i-a internat în lagăre de concentrare sau i-a pus sub supraveghere poliţienească. Când trupele aiate au recucerit Basarabia şi Bucovina, evreimea de-acolo a avut aceaşi soartă. Pretutindeni, jidovii au fost luaţi de guler, internaţi în lagăre sau — pedeapsa cea mai grozavă pentru ei — au fost trimişi la munca reală. Azi întâlnim pretutindeni în provinciile recucerite coloane numeroase de lucrători, la şosele, sub supravegherea soldaţilor germani sau români. In sudoarea frunţii lor, jidanii trebue să cioplească piatră, să care pietriş şi să construiască şanţuri. Nu-şi dau mare osteneală. Cum rămân fără supraveghere se adună şi şoşotesc, se sprijinesc leneş pe uneltele de lucru până când supraveghetorii vin şi-i pun din nou la treabă. Din fiecare grămadă de pietre aleg pe cea mai mică. Numai după ce au rămas cele mai grele în grămadă şi sub imboldul supraveghetorului, încep să care rabinii şi pietroaele cele mai grele.

Astfel întâlneşti toată ziua pe şosele figuri jalnice şi desgustătoare, de care ţi-ar putea fi milă, dacă n'ai şti că sub masca plângăreaţă se ascunde şiretenia plină de ură şi lipsită de scrupule, care se aprinde în ochi, imediat ce se simt neobservaţi şi care bârfesc pe cei care-i trimet la muncă. Pentru prima oară în viaţa lor, aceşti galiţieni îşi câştigă pâinea zilnică în sudoarea frunţii, pentru prima oară aceşti leneşi escroci învaţă să muncească în mod onorabil.

Bernhard Praclik
Reporter de războiu

DEŢINĂTORII DE BANCNOTE GERMANE INVITAŢI SĂ LE PREDEA FISCULUI

Directorul Fianànciar al Basarabiei aduce la cunoştinţa populaţiei că pe teritoriul provinciei dintre Prut şi Nistru nu circulă bonurile Casei de Credit a Reichului (R. K. K. S.) sau orice bancnote ale Reichului.

Toţi deţinătorii unor astfel de bonuri sau acei cari posedă bancnote germane sunt invitaţi a le preda Administraţiilor Financiare sau perceptiilor, în schimbul cărora vor primi adeverinţe, iar mai târziu, vor primi contravaloarea în bani a acestor piese.

REVIZUIREA CLERICILOR ŞI A FUNCŢIONARILOR BISERICEŞTI

Comisiunea pentru verificarea clericilor şi a funcţionarilor bisericeşti rămaşi în Basarabia după ocupaţia sovietică, şi-a încheiat lucrările.

Acum urmează ca acest personal să fie revizuit de către Comisiunea centrală specială, care funcţionează în acest scop la Chişinău, pentru revizuirea tuturor funcţionarilor în cauză, verificaţi de către comisiunile locale.

PENSIONARII BASARABENI RĂMAŞI SUB BOLŞEVICI, IŞI PRIMESC PENSIILE

In urma memoriului prezentat d-lui General Stoenescu, Ministrul Finanţelor, de către delegaţia pensionarilor publici din Basarabia în frunte cu d. Cozmescu, preşedintele asociaţiei generale a pensionarilor din întreaga ţară, guvernul a aprobat ca, pensionarii basarabeni, rămaşi sub ocupaţia bolşevică după răpirea Basarabiei şi a căror situaţie din punct de vedere naţional — românesc a fost verificată de comisiunile legale, să-şi primească pensiile cuvenite pe timp de 3 luni de zile, începând cu luna Iulie.

Aceste pensii urmează să se plătească de Luni, 20 Octombrie a. c.

SAVANŢII BIOLOGI ROMÂNI PARTICIPĂ LA O REUNIUNE DE SPECIALITATE LA BERLIN

BERLIN, 17. (Rador). — In curând va avea loc în capitala Reichului o reuniune de savanţi biologi din Italia, România, Finlanda, Bulgaria, Suedia şi Danemarca.

Se vor discuta cu acest prilej toate problemele de actualitate în legătură cu cercetările biologice.

JURNAL DE RĂZBOIU

INTRAREA PRIMILOR OSTAŞI ROMÂNI IN ODESSA

Primele clipe de biruință pe străzile Odessei.-Momente de vitejie și scene duioase.-Populația a primit cu un entuziasm extraordinar armatele românești desrobitoare.-Tricolorul românesc fâlfâe deasupra marelui port rusesc

Ceasul arată ora 11 noaptea. O mașină oprește în fața Comandamentului și un curier inmânează un ordin urgent dela Armată. Pe fața generalului și ofițerilor mijește o rază de bucurie. Ultima încercare de distrugere a rezistenței bolșevice din jurul Odesei, trebuia să însemne biruința finală. Divizia General Vlădescu trebuia să străpungă și ultimii zece km. ce o despărțeau de marele port rusesc dela Marea Neagră, pe toate întinderea sectorului său Generalul Gheorghiu, Comandantul secund, primește misiunea de a coordona acțiunea unităților din linia I-a, secondat de căpitanul Comes, ofițer de Stat Major. Ceilalți ofițeri rămân să vegheze mersul operațiunilor generale.

Atacul decisiv

Deabea se luminase. Ofițeri și soldați, toți sunt pătrunși de măreția momentului și așteaptă clipa când vor porni să rupă lanțul de rezistență rusească din jurul Odesei.

Primele suliți ale soarelui se înfigeau în boltă, când cele patru batalioane de dorobanți au țâșnit din gropi spre întăririle Dalnicului. Intr'o jumătate de oră prima linie de intărituri fu smulsă din mâinile bolșevicilor, care încep să se retragă în goană, peste văi și dealuri, aruncând arme și muniținni. Pe deasupra proectilele noastre văiăe sinistru, iar cele rusești se sparg în vale. Lupta este pe viață și pe moarte. Rușii încearcă o rezistență disperată.

La numai 20 metri de linia rusească este în fruntea ostașilor săi, locot. de rezervă Grigorescu Pompiliu.

In vale se văd acum casele Dalnicului, acest sat în jurul căruia s'au scris cele mai vitejești fapte de arme ale oștirii noastre. In dreapta, colonelul Petrini studiază noulie poziții ale artileriei. In goană, lt. Popescu Vasile și slt. Robescu sosesc cu ordine urgente pentru unități. Obuzele se sparg acum pe creasta dealului iar împușcăturile nu sunt departe.

Intr'o vâlcea, o linie rusească de întărituri formată din două rânduri de trunchiuri de copac și stâlpi de telegraf, înfipți în pământ și împletiți cu sârmă, așezați astfel ca să poată forma un baraj de netrecut contra carelor de luptă, cazemate de beton semănate la distanță de 50 metri una de alta, nu reușesc să oprească iureșul năvalnic al soldaților noștri.

Pe o lizieră, în dreptul unui solhoz, lt. col. Stoica, lt. col. Pisculescu, cpt. Apostol, lt. Roth, lt. Pleșanu, lt. Oprescu și slt. Vodarici dau ordine și aleargă la unitățile ce înaintează victorioase. apar clădirile dela periferiile Odeapar clădrie dela periferiile Odesei. Din stânga sosește cu o mașină d. general Vlădescu împreună cu d. maior Popescu Ioan, subșeful de Stat Major. Nu după mult timp apare și d. lt. col. Martian C., șeful de Stat Major, însoțit de d. maior Iordache și cpt. Burcea. Toți vin de pe poziția de luptă a batalioanelor noastre. Rușii sunt acum la periferiile Odesei, retrăgându-se în grabă. Se aud împușcături și exploziii apropiate. In fund se ridică spre cer valuri de fum. Ard câteva fabrici și [illegible]rile portului. Pe deasupra avioanele noastre colaborează cu infanteria, distrugând punct cu punct rezistențele bolșevice.

Pe șosea, în dreapta, compania de cercetare a regimentului de dorobanți, comandantă de căpitanul Calinic, înaintează sub locul inamic. Nu mai este decât un km. până în oraș. Cu toate acestea, noștri să oprească pentru un monoștri să opească pentru un moment înaintarea pentru facerea legăturilor și consolidarea terenului cucerit. In urmă lt. col. Pisculescu dirijează artileria pentru ocuparea unei alte poziții, spre a putea face față oricărei surprize.

Cu dorobanții pe străzile Odesei

Imprăștiați, ostașii sunt entuziasmați de victoria de până acum și parcă ar voi să sboare până la malul mării. Pierderile suferite sunt acoperite de bucuria care frământă pe fiecare. Asa cum era situată acum, compania era mult detașată de celelalte unități, aripa stângă ocupând chiar porțiunea de cale ferată din dreptul barierei spre Dalnic. Un pluton, în special, înaintează cu o bravură extraordinară și urmărește inamicul, distrugând fiecare cuib de rezistență. Dorobanții nu înțeleg să oprească înaintarea, mai ales că focurile rusești se răresc din ce în ce. Mulți aruncă armele și se urcă în amioane, fugind spre port pentru a se îmbarca.

Este ora 12 și 17 minute. Mânați de avânt, dorobanții sunt primii ostași români intrați în oraș și iată-i acum înaintând victorioși pe strada Iwanova Câțiva români ies din curți și se reped spre ostașii Regelui Mihai, scoțând strigăte de bucurie. Răspândiți în trăgători ostașii merg înainte, fără șovăială. Dinspre port se aud focuri rare și câteva gloanțe șueră prin apropiere. In stânga arde o fabrică de tricotaje. Pe laturile străzii sunt case mari și magazii. Câteva vagoane de tramvai au rămas pe linii iar numeroase utomobile distruse.

In față, apare prima baricadă la colțurile străzii Arnăutian! Este formată dintr'o grămadă de saci cu nisip, lemne și pietre. Nu departe, alta. Pe o porțiune de 30 metri pavajul a fost distrus cu dinamită, formându-se o groapă adâncă. Alături peste 25 cai stau împușcați pe marginea străzii.

Incet, încet, lumea a început să se strângă pe la colțuri de trsadă și să primească soldații cu urale. Mulți își fac cruce.

Lângă un pom, un grup de femei bătrâne și copii, din mijlocul cărora o voce adresează pe românește:

— „Bine ați venit".

— „Lumea vă așteaptă cu nerăbdare domnule ofițer — spune un bătrân —, căci tare rău am mai dus-o acum în urmă sub ruși. Apă nu mai avem de peste două luni și suntem nevoiți să bem de prin puțuri: dar este tare sărată și puțină. Lumina s'a stricat de o săptămână și gaz nu este de loc. In privința alimentelor, ni s'a dat carteIă dar de câteva zile nu ne-a mai dat nimic așa că suntem lihniți. Ah de-aș avea o bucată de pâine, aș duce și mamei acasă din ea".

In jur femei hămesite de foame, copii supți de mizerie.

IN PORT

Câteva clădiri din port ardeau încă, iar pe zidurile silozurilor se puteau vedea bine urmele focului ce le măcinase. Lângă cheiu, numeroase șlepuri încărcate, ard încă. Pe locurile din vecinătate mii de automobile, tancuri, automobile blindate, tunuri, chesoane, rămase neîncărcate au căzut în mâinile noastre.

In dreapta bazinului, un vapor stă scufundat, iar în larg se văd epavele altor vase atinse de bombele avioanelor noastre.

Și peste toate acestea, fâlfâia acum — aci pe cheiurile Odesei — tricolorul victorios al armatei române și al gloriei vitejești a eroilor noștri

ZIARIȘTII SLOVACI IN CAPITALĂ

Grupul ziariștilor slovaci, care se găsește de câteva zile în România, a continuat eri, 17 Octombrie, vizitarea Bucureștiului.

Conduși de d. Mihai Pop și I. C. Cazan din Ministerul Propagandei, au străbătut orașul în diferite direcții, oprindu-se la Muzeul Satului Românesc, la bisericile Domnei, Stavropoleos, Sf. Spiridon și Patriarhie, la Facultatea de Drept, etc.

La ora 11.30, au fost primiți de d. Ion Lugojanu, la ziarul Universul, unde timp de o oră au vizitat redacția și tipografia ziarului.

La ora 13.30 d. prof. Mihai Antonescu, Președintele ad-interim al Consiliului de Miniștri a oferit și a prezidat, la Athenée Palace, o masă la care au participat d-nii: Baron von Killinger, ministrul Germaniei la București; Ivan Milec, ministrul Solvaciei la București; Formentini, însărcinatul de afaceri al Italiei; dr. Dănulescu, ministrul muncii, ministrul plenipotențiar Davidescu, secretarul general al Ministerului Afacerilor Străine; Al. Bădăuță, secretrul general al Ministerului Propagandei Naționale; Ion Lugojanul, director la ziarul Universul, Al. Sândulescu, președintele Sindicatului Ziariștilor; D. Gherasi, directorul ziarului Viața; G. Streiter, președintele Uniunii Corespondenților străini; Gebauer dela Europa, Serviciul special; dr. Klacka, secretarul de legație slovac; Director Ileuș, Raul Anastasiu, O. W. Cisek, locotenent-colonel Galin, locotenent-colonel Gimuș, Sergiu Lecca, Mihai Pop, Simionescu, Cazan și Cigăreanu.

La orele 18, reprezentanții presei slovace au fost primiți de d. Ivan Milea, ministrul Slovaciei în România, care le-a relevat în câteva cuvinte, sensul prieteniei româno-slovace.

La orele 19, ministrul Propagandei Naționale, a oferit oaspeților, la Cina, un dineu, la care au participat d-nii: ministru Milea și H. Klacko, din partea legației slovace, secretar general Al. Bădăuță, director Ileuș, director-adjutant O. W. Cisek, consilier R. Ciuc'anu, S. Lecca, V. Hrisicu, Mihai Pop și I. C. Cazan, din partea ministerului Propagandei; consilier Raul Anastasiu din partea ministerului Afacerilor Străine; Ionescu-Vion dela ziarul Universul, Romulus Dianu dela ziarul Curentul, N. Davidescu, dela ziarul Acțiunea, I. Paleologu și N. Georgescu-C[illegible] dela ziarul Universul.

MĂRIREA PENSIILOR INVALIZILOR ȘI URMAȘILOR CELOR MORȚI IN RĂZBOIU

Ministerul Apărării Naționale, aduce la cunoștința invalizilor și urmașilor celor morți în războiul 1916-1921, precum și invalizilor și urmașilor celor morți în timp de pace, în serviciu comandat grade inferioare (sergenți, caporali, și soldați) că, prin Decretul Nr. 2805 publicat în Monitorul Oficial No. 242 din 12 Octombrie 1941, li s'a majorat pensiile cu începere dela 1 Octombrie 1941.

Pentru ca achitarea pensiilor majorate să se facă fără întârziere și numai celor cari au dreptul la majorare, pensionarii vizați vor prezenta următoarele acte la Administrațiile Financiare, sau perceptorii fiscale:

INVALIZII CĂSĂTORIȚI, CU SAU FĂRĂ COPII:

a) Actul de căsătorie.

b) Certificat doveditor că nu s'a desfăcut căsătoria prin divorț și soția este în viață.

INVALIZI VADUVI, CU COPII MINORI NECĂSĂTORIȚI:

a) Extractul de căsătorie.

b) Extractele de naștere ale copiilor minori.

c) Certificat că nu s'a desfăcut căsătoria prin divorț și copii sunt în viață necăsătoriți.

URMAȘII:

a) Acei care au primit titlurile de pensie rectificate cu sporul acordat prin Decretul Lege No. 10-1941, vor prezenta titlurile și livretele de pensie.

b) Urmașii cari nu au primit titlurile de pensie rectificate vor prezenta livretul de pensie.

ROMÂNIA A IMBRACAT ERI VESTMÂNT DE IMPARATEASCA SARBATOARE

(Urmare din pagina I-a)

Telegramele de felicitări și răspunsul D-lui Mareșal Antonescu cu prilejul ocupării Odesei

Cu prilejul ocupării Odessei de către trupele române, Excelența Sa Baron Manfred von Killinger a trimis următoarea telegramă de felicitare domnului Mareșal Antonescu:

Domniei-Sale
Domnului Mareșal ANTONESCU
Conducătorul Statului
Președinția Consiliului de Miniștri
BUCUREȘTI

DOMNULE MAREȘAL,

Cu ocazia ocupării Odessei prin vitezele D-voastră trupe, îmi permit a vă exprima pentru această însemnată victorie a armatelor Române, felicitările mele cordiale.

KILLINGER
Ministrul Germaniei

La această telegramă Domnul Mareșal Antonescu a răspuns următoarele:

Excelenței Sale,
Baron MANFRED VON KILLINGER
Ministrul Germaniei la București

DOMNULE MINISTRU,

Pentru felicitările cordiale ce mi-ați trimis cu prilejul ocupării Odessei, vă rog să primiți caldele mele mulțumiri, D-voastră care ați trăit cu noi sbuciumul sfânt al războiului de desrobire și onoare.

MAREȘAL ANTONESCU

Domniei-Sale
Domnului MAREȘAL ANTONESCU
BUCUREȘTI

Imi permit să exprim Excelenței Voastre felicitările mele sincere și a trupelor de sub comanda mea, cu ocazia succesului dobândit astăzi de armata a IV-a românească după lupte atât de grele.

General Locotenent Von COURBIERE
Comandantul trupelor germane din fața Odessei

La această telegramă Domnul Mareșal Ion Antonescu a răspuns următoarele:

Vă mulțumesc călduros pentru felicitările trimise pentru o victorie pe care o împărțim cu neîntrecuta armată germană și unitățile de sub comanda Domniei-Voastre.

MAREȘAL ANTONESCU

*

Comandantul Armatei a XI-a Germană a trimis Domnului Mareșal Antonescu următoarea telegramă:

Domniei-Sale,
Domnului MAREȘAL ANTONESCU

DOMNULE MAREȘAL,

Armata a XI-a vă transmite D-Voastră și vitezei armate a IV- românească felicitările ei cu ocazia cuceririi Odessei care constitue un succes hotărâtor a operațiilor de războiu la malurile Mării Negre. El se datorește vitejiei precum și jertfelor aduse în marile lupte din fața Odessei și deschide drumul pentru alte succese în Crimeea.

COMANDANTUL ARMATEI A XI-a

Domnul Mareșal Antonescu a răspuns prin următoarea telegramă:

Felicitărilor și salutului Armatei a XI- a pentru victoria dela Odessa, mărturia mulțumirilor noastre și a camaraderiei întemeiată într'o luptă de onoare și dreptate, odată cu urările calde de totală biruință.

MAREȘAL ANTONESCU

*

Domnului MAREȘAL ANTONESCU
Comandant de Căpetenie
și Conducătorul Statului

Felicitări sincere poporului român și Domniei-Voastre Domnule Mareșal, pentru cucerirea ODESSEI.

Armata română a înscris prin aceasta o nouă pagină de glorie.

Evocăm cu recunoștință și smerenie memoria vitejilor soldați români căzuți în fața ODESEI.

HAUFE
General și Șeful Misiunei Germane

Domnul Mareșal Antonescu a răspuns următoarele:

Domnului GENERAL HAUFE
Șeful Misiunii Germane în România

Vă mulțumesc călduros pentru cuvintele pe cari mi le adresați cu prilejul victoriei dela Odessa. In aceste ceasuri de bucurie și de glorie îmi îndrept gândul de recunoștință către unitățile germane cari au luptat alături de armata a IV-a și tuturor ostașilor germani de pretutindeni, care au ajutat neamul românesc în lupta sfântă a dezrobirii, iar Domniei-Voastre personal vă aduc viile mele mulțumiri pentru contribuția personală pe care ați adus-o victoriei noastre.

MAREȘAL ANTONESCU

*

Armata IV-a a trimis cu ocazia căderii Odessei următoarea telegramă de mulțumire Domnului Mareșal Antonescu:

ARMATA IV
către
PREȘEDINȚIA CONSILIULUI DE MINIȘTRI
Cabinetul Militar
pentru Domnul Mareșal Antonescu

Ostașii de toate gradele ai Armatei IV-a aduc Comandantului lor de căpetenie mulțumiri respectuoase, pentru cuvintele de laudă ce li s'au adus. Ei stau gata, la ordinul Comandamentului de Căpetenie pentru noui misiuni, spre ridicarea neamului, gloria Regelui și Conducătorul Statului.

Comandantul Armatei IV-a,
General de C. A. Adj.
(ss) I. IACOBICI

TELEGRAMA D-LUI PROF. MIHAI ANTONESCU, TRIMISA D-LUI SCHMIDT DIN MINISTERUL DE EXTERNE AL REICHULUI

Domnul Profesor Mihai A. Antonescu, Vice-Președinte și Președinte ad-interim al Consiliului de Miniștri, a trimis următoarea telegramă de mulțumiri Domnului Ministru Schmidt din Ministerul Afacerilor Străine al Reichului:

Domnului Ministru Plenipotențiar
PAUL SCHMIDT
din Ministerul Afacerilor Străine al Reichului

Pentru salutul cald pe care Excelența Voastră l-a dat victoriei noastre dela Odessa, vă rog să primiți mărturia gratitudinei mele, odată cu mărturia admirației românești pentru neîntrecutele armate ale Marelui Reich național-socialist și marelui Führer Adolf Hitler.

MIHAI ANTONESCU

Nistrul cale naturală economică pentru Basarabia și Transnistria

Incă din secolul al XIV-lea, orașul Moghilău de pe malul Nistrului reprezenta un centru economic pentru difuzarea mărfurilor care se îndreptau spre Kiev, Haliciu și mai ales spre orașele de pe malul mării Negre, precum și spre Constantinopol.

Pentru aceste motive, atât principatul polonez, chievlean, cât și cel al Moldovei, au înțeles importanța punctelor de vamă și mai ales aceia a Nistrului care era o cale bună naturală pentru transportul mărfurilor; deci un viu interes de a stăpâni malurile acestui fluviu.

Imprejurări de ordin politic au favorizat încă pe cele două națiuni Moldovenii și Rușii, primii fiind autohtoni pe aceste locuri.

Dar dacă Rușii în expansiunea lor din 1792, când pentru prima dată ajung la malurile Nistrului, urmăreau cu totul altceva, nu e mai puțin adevărat că ei au dat o importanță deosebită acestei căi navigabile.

Nistrul, chiar mai sus de Moghilău deveni navigabil, prin stăruința statului care investi fonduri considerabile pentru ridicarea orașelor de pe ambele maluri, încât mărfurile de toate nuanțele luau drumul Odesei și Mării Negre, pe apele acestui fluviu.

Viața economică se desvolta într'un ritm viu, căci pe lângă orașele așezate pe ambele maluri ale Nistrului, Chișinăul își avea partea lui.

Odată stabilită granița politică a României la Nistru, 1918 și mai ales animozitatea care exista între România și U. R. S. S., pe chestiunea Basarabiei, importanța economică a acestei căi navigabile a scăzut, iar de pe urma acesteia se resimte viața orașelor românești de pe malurile Nistrului, inclusiv a Chișinăului, precum și a întregei Basarabii.

Căci atâta timp, cât Nistrul nu era graniță între Români și Ruși, până la 1774 fiind un fluviu moldovenesc intern, viața comercială se desvolta în mod înfloritor, ceia ce a determinat pe Domnii Moldovei să dea o importanță deosebită pământurilor transnistriene locuite de Români și să contribue la desvoltarea orașelor depe ambele maluri.

Aproape deci 150 de ani, Rușii au exploatat solul transnistrian în folosul statului rusesc, iar de la 1812 și pe cel basarabean, fapt care a determinat ca toată energia economică a Nistrului să contribue la mărirea bogățiilor rusești.

A trebuit deci să așteptăm 150 de ani ca Nistrul din nou să devină un fluviu românesc, pentruca întreaga economie să fie dirijată în folosul neamului românesc, singurul în drept a stăpâni această cale naturală, împânzită de Români, încă din cele mai îndepărtate timpuri.

Toate încercările noastre de a rămâne stăpâni și politicește nu numai etnic pe pământul Transnistriei, s'au lovit de avalanșa slavă care se rostogolea cu furie spre noi. A trebuit să așteptăm un moment politic prielnic pentru a pune în valoare reală drepturile indiscutabile asupra solului basarabean și transnistrian, cât și a căilor naturale de navigabilitate.

Prin dezrobirea Transnistriei, Nistrul devine un fluviu românesc.

De azi înainte porturile de pe ambele maluri ale Nistrului vor lua desvoltarea naturală, iar întreaga economie datorată acestei căi de navigabilitate va ridica cele două provincii: Basarabia și Transnistria la rangul de importanță pe care le merită.

Căci dacă pentru Ruși Basarabia constituia un fel de Siberie, produsele acestei provincii cum sunt grânele, fructele și mai ales vinul, rivalizau cu produsele din cele mai importante centre ale imperiului rus.

Din acest punct de vedere, Transnistria nu se deosebește aproape cu nimic.

Să știm să folosim jertfa neamului, pentru a lecui durerile lui atât în trecut, cât și în prezent, pentru ca energia Nistrului să se împrăștie pe cele două meleaguri românești: Basarabia și Transnistria, iar neamul românesc spre răsărit să formeze un zid de nepătruns în expansiunea dușmanilor noștri de veacuri.

PAUL ST. ILIIN

Senzaționale însemnări militare găsite asupra unui comisar sovietic prizonier la Odesa

BERLIN, 17 (Rador). — Soldații germani au făcut prizonier Joi, în regiunea de nord a portului Odesa, pe comisarul de corp de armată sovietic Pavel Borissovici Murat.

Murat fusese în ultima vreme comisar în statul major al armatei XXI-a sovietică; după distrugerea acestei armate, el se îndreptase spre Odesa.

Din jurnalul lui reese limpede intenția Uniunii Sovietelor de a ataca Germania și Europa: „Jocul nostru politic va duce cu necesitate la o acțiune de răsboi", scrie comisarul sovietic în acest jurnal. „Nu putem să câștigăm acest răsboi cu mici manevre tactice, căci șefii militari germani și-au arătat capacitatea prin cucerirea liniei Maginot. Trebue să executăm un atac masiv, cu 5.000 avioane, împotriva regiunilor din estul Germaniei, pentru a distruge tot ce ne va sta în cale. Stalin are dreptate: carele noastre de luptă trebue să pătrundă în Germania, iar trupele trebue să treacă Carpații spre a înainta, prin România și Ungaria, spre Italia, Franța și Spania".

Aceste note au fost trecute de comisarul sovietic Murat în jurnalul său cu patru luni înainte de izbucnirea războiului germano-sovietic și ele aveau caracter de directive.

In fața Președenției Consiliului de miniștri

ULTIMA ORA

ANGLIA NU VA MAI PUTEA OPUNE REZISTENȚĂ GERMANILOR

GENEVA, 18 (ESS). — După cum informează „Manchester Guardian" deputatul Shinwell din Camera Comunelor a declarat inrt'o cuvântare rostită la Thornley (Durham) că e o mare eroare dacă se mai crede in cercuri guvernamentale și militare engelze, că Marea Britanie ar putea să mai opună Germaniei rezistență cu succes, după reușita infrângerii Sovietelor. Forța militară a germanilor a putut fi cunoscută acum in toată amploarea sa. Cu toate asigurările contrarii din partea guvernului englez, sub raportul inarmărilor și sub cel militar Anglia este incă departe de a avea paritate cu Germania.

HAOS ȘI ZĂPĂCEALĂ IN CAPITALA UNIUNII SOVIETICE

ANKARA, 18. (ESS). — Depeșe diplomatice din Moscova anunță de Joi simptome din ce in ce mai intense de desagregare in capitala sovietică. In timp ce bolșevicii au incercat să evacueze o parte a femeilor și copiilor, izbucni panica in oraș având drept temei svonul că trupele germane se găsesc in imediata apropiere a orașului. O parte a populației bărbătești, atâta cât nu era incă recrutată, a incercat să se sustragă prin fugă dela incorporarea in grupurile de apărare civilă. Toate misiunile diplomatice și-au distrus actele sau le-au trimis la cazarmă. Cea mai mare parte a diplomaților ar fi părăsit deja capitala cu automobilele. In capitală domnește un haos și o zăpăceală care nu mai poate fi stăpânită.

Presa incearcă zadarnic să liniștească massele. Ordinea este in așa măsură dizolvată încât forța polițienească a trebuit să fie preluată de armată, proclamându-se starea de asediu. O parte a corespondenților străini ale căror telegrame sunt datate din Moscova se găsesc — potrivit unor informații din sursă de incredere — in altă parte iar nu in capitala sovietică.

MISIUNEA MILITARĂ BRITANICĂ A PĂRĂSIT MOSCOVA

LONDON, 18. (ESS). — Agenția Reuter anunță din Londra: s'a aflat astăzi din sursă demnă de încredere. că misiunea militară engleză a părăsit Moscova și se află în drum spre o nouă localitate. Din acest motiv nu s'a mai primit la Londra nici o știre nouă asupra situației militare dela Moscova. Mutarea a avut loc probabil Joi, intrucât din această zi n'au mai sosit nici un fel de comunicări.

SUPERIORITATEA IDEALULUI EUROPEAN ASUPRA MERCANTILEI POLITICI AMERICANE

BERLIN, 18. — Periodicul „Das Reich" prezintă un tablou sinoptic al situației create pe frontul răsăritean dela 2 Octombrie, reliefând faptul că marea bătălie decisivă pe care Führerul a anunțat-o in ordinul său de zi soldaților, a fost făurită și terminată. Anglia a fost lovită mortal și Europa salvată de primejdia bolșevismului, și concomitent mântuită pentru totdeauna de amenințările britanice cu războiul foametei, de supremația vițelului de aur, și liberă pentru munca in slujba noului ideal. Soldații germani au nimicit cea mai mare armată, pe care globul a văzut-o vreodată, intr'un șir de operațiuni care au fost duse la bun sfârșit intr'un chip indrăsneț, in urma unor planuri geniale cum nu au fost niciodată concepute dealungul istoriei. In acest chip, Europei i-a fost din nou deschisă poarta către răsărit. Poarta către o nouă lume care va asigura popoarelor acestei părți a globului, existența lor proprie clădită pe dreptul lor propriu. Omul care a făurit această victorie, va fi și in situația de a folosi această biruință și de a reintegra această țară imensă, care timp de un pătrar de veac a fost victima unor nebunii criminale și unor teorii anarhice, — in rostul și semnificația ei permanentă, redându-i funcția ei naturală in organismul total al țărilor Apusului. O a doua năvală a hoardelor mongolice, nu va mai fi posibilă. Cultura europeană, pentru care odinioară cavalerii germani au sângerat la Liegnitz, a fost acum salvată de cea mai mare primejdie care a putut exista vreodată.

Noi știm care poate fi sfârșitul lucrurilor, — incheie revista, — noi știm că această victorie nu mai poate fi smulsă de Anglia, și nici de Statele Unite. Victoria este integral numai a noastră. Europa este mai tare decât America, munca mai puternică decât banul și idealul mai presus de orice sistem.

BATALIA DIN JURUL MOSCOVEI

Berlinul așteaptă cu toată liniștea mersul desfășurării bătăliei din jurul Moscovei, neinteresându-se de chestiunea dacă potentații sovietici au părăsit Moscova sau nu. Se menționează ca un fapt semnificativ al stării de spirit apăsătoare care predomină in tabăra bolșevică, faptul că cucerirea definitivă a Odessei nu este mărturisită nici de Londra nici de Moscova. Ultimele comunicate engleze din Moscova sună tare pesimiste și nestura defensivă a capitalei sosoarta capitalei sovietice. Londra mărturisește pe față că după cucerirea orașului Kalinin de către trupele germane, armata lui Timocenko a intrat intr'o criză extrem de acută, și că Germanii au reușit și de astă dată să străpungă linia de apărare sovietică Riga-Moscova. Deși forurile engleze susțin că trupele lui Timocenko le-a reușit faptul de a forma in fața Moscovei incă o linie continuă de apărare, totuși tot Londra relatează că centura defensivă a capitalei Sovietice a fost făcută intr'o anumită poziție deosebit de importantă din punct de vedere tactic.

Cercurile germane accentuează astăzi și asupra atacurilor date de aviația germană, care au pricinuit in Moscova și in cartierele aflătoare in arcul râului Moscova, vaste incendii.

Trupele motorizate române inaintează prin satele transnistriene

COMUNICATUL GERMAN

PIERDERILE SOVIETICE LA ODESA SUNT INCALCULABILE

BERLIN, 17 (Rador). — Inaltul comandament al forțelor armate germane comunică:

Din inaltul ordin al Mareșalului Antonescu, Conducătorul Statului Român, o armată comandată de generalul de corp de armată Iacobici și sprijinită numai de câteva formațiuni speciale ale armatei și aviației germane, a ocupat la 16 Octombrie orașul și portul Odesa. Astfel s'a incheiat victorios luptele grele care durau de două luni, contra unui adversar care ocupa in fața Odesei poziții de campanie amenajate in adâncime.

Prada n'a putut fi incă evaluată.

Pierzând Odesa, inamicul a pierdut unul din centrele cele mai importante ale industriei sale, unul din orașele sale cele mai insemnate și cel mai mare port al său la Marea Neagră.

In largul Odesei, aviația germană a atacat cu mare succes vapoarele de transport încărcate cu trupe inamice, care fugeau din oraș. Cu lovituri de bombe in plin, ea a scufundat șase vapoare totală de 30.000 tone. Alte opt vapoare mari au fost grav avariate, iar o vedetă sovietică a fost distrusă.

Intre Marea Azov și Doneț, urmărirea inamicului bătut este continuată de trupele germane, române, italiene, ungare și slovace.

In sectorul nordic al frontului de sărărit, formațiuni din legiunea Spaniolă au participat cu succes la luptă.

De altfel, pe tot frontul de răsărit operațiunile continuă conform prevederilor.

Atacuri aeriene au fost date cu mult efect eri in cursul zilei și peste noapte contra instalațiilor de importanță militară din Moscova.

Leningradul a fost și el bombardat in noaptea de 17 Octombrie.

In fața estuarului Humberului și la vest de insulele Scilly, un mare vapor de comerț și un alt vapor de 1500 tone au fost scufundate de bombe.

Pe coasta de sud-est și de vest a Angliei, avioane de luptă au bombardat instalațiile din porturile inamice.

Câteva avioane engleze de bombardament au aruncat bombe explosive și incendiare, noaptea trecută, asupra Germaniei de vest. In câteva localități, s'au inregistrat pagube neinsemnate. Un avion inamic a fost doborit.

STARE DE ASEDIU LA MOSCOVA

Armata a preluat puterea polițienească.-Panica este in continuă creștere.-Apeluri disperate prin radio și in ziare

HELSINKI, 18 (Tel. particulară). — In capitala U.R.S.S. se manifestă vădite semne de dezordine. In timp ce autoritățile sovietice (au incercat să evalueze numărul femeilor și copiilor, imediat ce populația a aflat că trupele germane sunt la porțile Moscovei, orașul a fost invăluit de o panică de nedescris.

O parte din populația bărbătească a Moscovei, care reușise până acum să se sustragă dela mobilizare, a fugit din oraș spre a nu fi incorporată in detașamentele miliției civile.

Misiunile diplomatice își distrug arhivele. Panica este atât de mare, că autoritățile nu mai sunt in stare să domolească spiritele. Armata a luat puterea polițienească. Puținele ziare și o parte din radio-emițătoare cari au mai rămas in Moscova, incearcă prin apeluri disperate să calmeze massele revoltate. Trupele N. K. V. D.-ului recurg la măsuri de teroare, dar acest fapt mărește și mai mult panica.

In legătură cu această situație disperată in care se găsește capitala roșie, postul clandestin de radio „Staraia Gwardia" a anunțat astă-noapte că portul și orașul Kronstadt se află sub un violent tir al aviației și artileriei germane.

Concomitent, radio-emițătorul respectiv a declarat că la granița Mandschukou-ului stau 32 divizii japoneze, gata să invadeze teritoriul sovietic din Extremul Orient.

Odessa a căzut sub presiunea formidabilă a forțelor armate române, care au reușit să nimicească aproape toate trupele sovietice incercuite acolo. Din această cauză, generalul Sapoșnikov și-ar fi curmat viața, impușcându-se.

Aceeași situație disperată domnește și in Kaukaz. Populația organizează in toate părțile meeting-uri. Oratorii, in majoritate dezertori cari au depus armele, refuzând să mai lupte, pretind inlăturarea guvernului sovietic și deferirea lui Stalin in fața Curții Marțiale. Alți oratori au cerut ca „trădătorul Stalin să fie ucis, inainte de a reuși să treacă Uralii".

Radio-emițătorul respectiv și-a incheiat astfel comunicatul special de astă-noapte:

„Incepeți imediat organizarea cadrelor leniniste. Explicați soldaților și poporului că numai incheierea păcii ne mai poate salva dela catastrofa definitivă. Ațâțați ura poporului impotriva trădătorului Stalin și a tuturor vânduților capitalismului englez și american.

Jos cu Stalin! Jos cu trădătorii intereselor poporului sovietic!

Trăiască pacea grabnică! Trăiască Rusia eliberată de sub teroarea trădătorului Stalin!"

POSTUL DE RADIO MOSCOVA NU MAI EXISTĂ

STOCKHOLM, 17 (Rador). — Corespondentul agenției DNB transmite: AFTONBLADET anunță că un post de radio sovietic a comunicat că postul de emisiune Moscova a fost lichidat și inlocuit printr'un alt post de emisiune ce se află intr'o localitate al cărei nume nu a fost indicat.

STALIN RECUNOAȘTE CĂ UNIUNEA SOVIETICĂ ESTE PIERDUTĂ

ROMA, 17 (Rador). — Redactorul diplomatic al agenției „Stefani" face următoarele constatări interesante:

Evenimentele de pe frontul de răsărit și criza ministerială din Japonia, a cărei soluționare se și intrevede după ce Impăratul a incredințat generalului Tojo misiunea de a forma noul guvern, au produs in presa și in cercurile politice din Londra o impresie profundă și au desvăluit un mare val de pesimism.

Propaganda intensă desfășurată in Anglia și in Statele Unite de organele guvernamentale, care in cele din urmă ajunseseră să creadă și ele minciunile pe care le inventau, creiase in opinia publică a celor două democrații un optimism care ii împăca. Cele două popoare anglo-saxone erau incredințate că, cu toate cele câteva succese parțiale ale forțelor Axei, Sovietele vor putea rezista, situația in Extremul Orient nu se va schimba și astfel Anglia și Statele Unite vor putea petrece iarna in liniște, fabricând tunuri și care de asalt pentru primăvara viitoare. Până atunci, s'ar fi câștigat câteva luni, in cursul cărora diplomația britanică ar fi putut opera in voe, creind noui intrigi și noui complicații folositoare cauzei britanice.

Dar iată că evenimentele depe frontul oriental iau o intorsătură catastrofală și că Japonia adoptă o atitudine hotărită față de politica în doi peri a anglo-saxonilor. Nu le mai rămâne acum englezilor și americanilor decât să se învinuiască unii pe alții că și-au înșelat alegătorii.

In Anglia s'au iscat certuri intre Parlament și guvern, ca și intre membrii guvernului. Deputații reproșează d-lui Churchill mutismul său subit și il somează să dea explicații cu privire la atitudinea pe care guvernul are de gând să o ia față de Uniunea Sovietelor. La rândul său, primul ministru britanic reproșează deputaților că manifestă o stare de spirit primejdioasă. In acelaș timp, englezii spun americanilor că Statele Unite au datoria imperioasă de a salva democrația și că in consecință trebue să-și intensifice producția, iar in schimb americanii reproșează englezilor carența lor și declară că s'ar fi cuvenit ca englezii să incerce o debarcare in Europa. Dela Moscova sau din trenul care il duce spre Kazan, Stalin adresează aliaților și soldaților săi apeluri disperate, declarând că dacă ajutoarele promise nu vin cât mai repede, Uniunea Sovietică este pierdută.

Așa se prăbușește un castel de cărți de joc clădit pe minciună.

ALTE LINII SOVIETICE STRĂPUNSE DE TRUPELE BLINDATE GERMANE

BERLIN, 17 (Rador). — Trupele unei divizii de infanterie germană au atacat in ziua de 16 Octombrie in sectorul central al frontului de est, cu sprijinul unei companii de trupe blindate, pozițiile fortificate sovietice. Trupele germane au străpuns liniile sovietice și și-au continuat inaintarea.

In cursul acestui atac, compania blindată s'a distins in mod deosebit prin temeritatea i bravura sa.

Rezistența sovieticilor a fost foarte inverșunată. Trupele sovietice, care erau intărite cu elevi ai școlilor de ofițeri și cu alte rezerve, au opus, din cazematele lor moderne cu cupole blindate, o dârză rezistență. Dar, printr'un curaj admirabil, trupele acestei divizii germane au sfărimat pretutindeni rezistența și pozițiile inamicului.

Colaborarea exemplară dintre infanterie și trupele blindate germane a permis străpungerea liniilor sovietice, deschizând astfel calea in vederea realizării altor operațiuni.

DRUMUL CĂTRE INDIA ESTE DEACUM DESCHIS GERMANILOR

ANKARA, 18 .ESS). — Intr'un articol intitulat „inaintea porților Moscovei" oficiosul „Ulus" din Ankara a declarat Joi că in țările anglo-saxone nu mai contează nimeni pe o victorie rusească sau pe o rezistență sovietică de mai lungă durată. Chiar și potrivit părerilor engleze soarta Moscovei și prin aceasta cea a Uniunii Sovietice este pecetluită. Contrar acestui pesimism anglo-saxon isbucnit subit, in rândurile germanilor domnește un optimism dirijat de rațiune.

Conducerea germană știe că prin nimicirea militară a Uniunii Sovietelor problemele puse nu sunt incă rezolvate, ci că se vor pune prin aceasta o mulțime de indatoriri noi pentru Europa. Inepuizabilele surse economice ale Rusiei Sovietice vor trebui câștigate pentru Europa și puse in serviciul său. Forța economică a Rusiei Sovietice va deveni acum utilă forței de luptă germane așa că prin aceasta țările anglo-saxone trebue să renunțe la speranța lor asupra unui război de epuizare.

Dincolo de aceasta insă Marea Britanie va trebui să facă față unei noui griji: Nu va mai fi vorba de a asigura apărarea insulelor britanice, ci și a Indiei. Drumul către India duce peste Kaukaz și stă acum deschis inaintea germanilor.

ARMATA ROMÂNĂ A ȘTERS GREȘELILE TRECUTULUI

BERLIN, 17 (Rador). — Importanța cuceririi orașului Odesa este subliniată și de ziarele de seară din capitala Reichului, care o comentează in prima pagină și aduc omagii curajului arătat de trupele române aliate.

BERLINER BOERSEN-ZEITUNG declară:

Cucerirea Odesei de către români inseamnă mult mai mult decât un succes militar. România rămâne legată de aceste locuri de luptă prin legătura mistică pe care a creiat-o jertfa atâtor fii din cei mai buni ai ei. Pe acest câmp de luptă, infruntând vreme de două luni un inamic perfect echipat și inarmat, grosul forțelor românești a reparat și a plătit greșelile săvârșite de conducătorii României după războiul trecut.

O țară care a fost in stare să facă asemenea sacrificii și atât de mari sforțări pentru câștigarea unei asemenea victorii, nu poate trece neobservată in organizarea continentului nostru.

DEUTCHE ALLGEMEINE ZEITUNG declară:

Poporul german impărtășește și el bucuria națiunii române și o felicită, după cum il felicită și pe conducătorul ei, mareșalul Antonescu, a cărui prevedere și hotărire politică și militară a contribuit in cea mai mare măsură la evoluția României.